

**Helyi
Esélyegyenlőségi
Program**

SZENTISTVÁN Nagyközség Önkormányzata

Szentistván, 2013.

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)	3
Bevezetés	3
A település bemutatása	3
Értékeink, küldetésünk	7
Célok	8
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	9
1. Jogszabályi háttér bemutatása	9
2. Stratégiai környezet bemutatása.....	10
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	12
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	28
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége.....	40
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	45
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége.....	49
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása.....	54
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága	56
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	57
1. A HEP IT részletei.....	57
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	57
A beavatkozások megvalósítói.....	58
Az intézkedési területek részletes kifejtése.....	59
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	71
3. Megvalósítás.....	76
A megvalósítás előkészítése	76
A megvalósítás folyamata.....	76
Monitoring és visszacsatolás	78
Nyilvánosság	78
Érvényesülés, módosítás.....	79
4. Elfogadás módja és dátuma.....	81

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Szentistván nagyközség Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Szentistván, a „három matyó” település egyike, a Bükk és az Alföld találkozásánál helyezkedik el, Borsod-Abaúj-Zemplén megyében, a 3. számú autópályától pár kilométerre.

A község határában 5-6000 éves leleteket is találtak, melyek itt élő emberekre (dákok, szarmaták) utalnak. A mondabeli Csörsz árok nyomai is fellelhetők.

Ernye bán fia, István nádor 1315 tájt Szent István tiszteletére építtet itt templomot. A községet is erről nevezték el, mai neve 1396-ban Senth Isthuán alakban volt ismeretes. A török többször feldúlta, olyannyira, hogy az 1641-es összeírás alkalmával lakatlan volt a vidék. Igazán csak II. Rákóczi Ferenc szabadságharca után népesedett be. Szentistván egészen 1945-ig megmarad az egyház, az Egri káptalan birtokában.

A lakónépesség száma 1930-as években 4200 fő körüli, napjainkban 3000 fő alatti. Római katolikusok lakják. Lakói a XX. század első felében, megélhetésük érdekében summásként, napszámosként bejárták az országot, eljutottak külföldre is.

Az itt élők „matyó”-nak vallják magukat. A népi hímzés ma is kiegészítő jövedelemszerzés forrása az asszonyoknak. A lakosság hűen őrzi népi hagyományait, az ide látogatók kedvéért szívesen magukra öltik díszes népviseleti ruhájukat.

Napjainkban településünk nyugodt, rendezett, víz, szennyvíz, villany, gáz, telefon, kábel tv hálózat infrastruktúrával rendelkezik. Útkapcsolatai révén rövid autóút után kellemes kirándulások tehetők a Tisza-tó-nál, a Bükkben, és pihenés, felüdülés a Mezőkövesdi Zsóry fürdőben. E

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció, vagyongazdálkodási terv.

körülmény idézte elő, hogy az utóbbi években nőtt a szálláshelyek száma és több külföldi vásárolt településünkön hétvégi házat.

A településen 3 csoportos óvoda, 8 évfolyamos általános iskola működik. A település közművelődési, közösségi életét a SZKULTINFO nonprofit Kft szervezi, több civil szervezet közreműködésével. Jelentősebb gazdálkodó szervezete a Szentistváni Mezőgazdasági Zrt, kisebb Kft-k, Bt-k és egyéni vállalkozók, valamint mezőgazdasági őstermelők működnek. Helyben elérhető háziorvosi, védőnői szolgálat, posta, benzinkút, több élelmiszer jellegű vegyes üzlet, és személyi szolgáltatások.

Mezőgazdasági jellegű település, ipari terület nem alakult ki. Lakói elsődlegesen a közeli Mezőkövesd városban találnak munkalehetőséget, de a munkavállalás érdekében eljutnak az ország távolabbi területeire is.

A település önkormányzata megszervezte a legalapvetőbb közszolgáltatásokat, mint például szervezett hulladékgyűjtés (szelektíven is), kéményseprő-ipari közszolgáltatás. Néhány szolgáltatást Társulás útján biztosít.

2013. január 1-től a Szentistváni Közös Önkormányzati Hivatal látja el az önkormányzati, közigazgatási, hatósági feladatokat.

Működik Roma nemzetiségi Önkormányzat.

1. számú táblázat
Lakónépesség száma az év végén

év	Fő	Változás
2007	2477	
2008	2479	100%
2009	2433	98%
2010	2385	98%
2011	2364	99%

Forrás: TEIR, KSH-TSTAR

A lakónépesség az állandó lakosok és a településen ideiglenes lakcímmel rendelkezők számát jelenti, csökkentve azon állandó lakosok számával, akiknek más településen van ideiglenes lakcímük (tartózkodási helyük). Statisztikailag a lakónépesség száma mutatja valójában, hogy a településen a szolgáltatásokat milyen népességszám figyelembe vételével kell megszervezni, milyen népességszám ellátásáról kell gondoskodni. Arról nincs adat, hogy mennyi azoknak a száma, akiknek településünkön vagy máshol van ideiglenes lakcíme.

Az 1. sz. táblázat adataiból látható, hogy a lakónépesség folyamatosan – 5 éves intervallumban – mintegy 5 %-kal csökkent.

2. számú táblázat
Állandó népesség 2011. december 31-én.

	fő			%	
	nők	férfiak	összesen	nők	férfiak
összesen:	1327	1216	2543	52%	48%
0-2 évesek			45		
0-14 éves	133	144	277	48%	52%
15-17 éves	52	40	92	57%	43%
18-59 éves	701	747	1448	48%	52%
60-64 éves	99	80	179	55%	45%
65 év feletti	342	205	547	63%	37%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az állandó lakosok számának évenkénti alakulására (csökkenésére) következtethetünk a lakónépesség változásból is. Míg az állandó lakosok száma 2007-ben 2635 fő volt, addig – mint a fenti táblázat is mutatja – 2011-ben 2543 főre csökkent. A 2. számú táblázatban az állandó lakosok számát nemek és korcsoportok szerint taglaltuk.

Fontos mutatószámok ezek az esélyegyenlőség különböző célcsoportjai nagyságrendjének, ezáltal a célcsoportokhoz kapcsolódó feladatok ellátása mennyiségének meghatározásában. A fenti táblázat szerint a gyermek és fiatal korú lakosság aránya az összlakossághoz 15 %, a munkaképes korúak aránya (most még a 18-59 éveseket számoljuk) 57 %, az idős korúak aránya pedig 28 %. Pozitív mutató, hogy a munkaképes korú lakosság még többségben van az ellátást, gondoskodást igénylő lakosságszámhoz képest.

Hasonló célt – célcsoport nagyságrendjének a meghatározását is - szolgál az öregedési index vizsgálata.

3. számú táblázat - Öregedési index

	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index (%)
2007	556	327	170,0%
2008	564	327	172,5%
2009	566	317	178,5%
2010	555	302	183,8%
2011	547	277	197,5%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az öregedési indexet a fenti két adatból számoljuk. Ha az index 100 % fölötti, akkor a lakosság elöregedéséről beszélünk. Ez önmagában magában hordozza a lakosságszám fogyását, de mutatja azt is, hogy az esélyegyenlőségi feladatoknál az idősek célcsoportja ellátására fel kell készülni.

A lakosságszám csökkenése okának keresésekor további két mutatószámot elemzünk, a belföldi vándorlási és a természetes szaporodási mutatót.

4. számú táblázat
Belföldi vándorlások

	állandó jellegű odavándorlás	elvándorlás	egyenleg
2007	42	70	-28
2008	58	36	22
2009	38	62	-24
2010	44	43	1
2011	31	50	-19

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

5. számú táblázat
Természetes szaporodás

	élve születések száma	halálozások száma	természetes szaporodás (fő)
2007	15	48	-33
2008	18	29	-11
2009	23	35	-12
2010	9	39	-30
2011	13	34	-21

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Megállapíthatjuk, hogy a természetes szaporodási mutató fogyást mutat, az 5 év vonatkozásában 107 főt, míg az elvándorlási mutató egyenlege ugyanebben az időszakban 48 fő lakosságszám csökkenést jelent. Ez a két mutató együttesen azt jelenti, hogy a természetes fogyás a jelentősebb oka a település állandó lakosai száma csökkenésének.

A 2. számú táblázatban bemutatott állandó lakosságszám adataiból megállapíthatjuk – bár nem jelentős a különbség -, hogy településünk lakói között nagyobb arányt képviselnek a nők, az esélyegyenlőség egyik célcsoportja. A HEP szempontjából ez egy fontos adat. Összevetve azzal, hogy az időskorúak korcsoportban ez a különbség még nagyobb, részben feladattá teszi a nők esélyegyenlősége meglétének vizsgálatát, ugyanakkor felerősíti az idősek körében teendő intézkedéseket is.

A település önkormányzatának egyik kiemelt feladata és célja kell, hogy legyen a népességfogyás csökkenésének mérséklésére, megakadályozására irányuló lehetőségek felkutatása, intézkedések megtétele.

A felelősen gondolkodó családok családtervezésében napjainkban mindenképpen szerepet játszik a bizonytalan gazdasági környezet, esetünkben a gazdasági környezet kellő mértékének elmaradása. Kívánatos lenne az ipari tevékenység megjelenése, szolgáltatók számának gyarapodása, a meglévő termelő és szolgáltató gazdasági szervezetek tevékenységének bővülése. Mindezek egyik ösztönzője a kereslet, a fogyasztás növekedése, melynek feltétele a jövedelmi, kereseti viszonyok javulása. Az önkormányzat ehhez jó adópolitikával, közútkapcsolat fejlesztéssel, a közszolgáltatások színvonalának javításával, a települési közösségi élet élénkítésével, a településkép még szebbé tételével tud hozzájárulni. Az önkormányzat saját gazdasági alapjára tekintettel csak kismértékben tud rész vállalni a foglalkoztatás növelésében. Nagymértékben él azonban a lehetőségekkel, mint például a támogatott közfoglalkoztatás szervezése. Igyekszik jól

gazdálkodni a kapcsolati tőkével, üzleti vagyonának erőteljesebb, jövedelmezőbb hasznosítására kell törekedni. Az önkormányzati fejlesztések megvalósítása során a helyi vállalkozások előnyben részesítése is eszköz a településen élők jövedelemszerzésére.

Hiányzó intézményesített eszközök a gyermekvállaláshoz: bölcsőde, családi napközi. Ezzel párhuzamosan azonban továbbra is életben kell tartani és erősíteni a családban történő nevelkedés, az anyai, apai gondoskodás eszméjének fontosságát.

A természetes fogyás másik összetevője a halálesetek száma. Ennek mérséklésére kevésbé lehet olyan eszközt jelölni, mint például a nagyobb anyagi biztonságért a munkahelyteremtés. Az egészségesebb környezet, az egészségesebb, nyugodtabb életmód, az elmagányosodás megakadályozása érdekében azonban igen. Ezeknek a tényezőknek az ellentételei előidézhetik a halálestek számának növekedését.

Felvilágosító, tájékoztató eszközökkel, tudat és személet formálással, sportolási lehetőségek biztosításával és ösztönzésével, közösségi élet szintereinek fenntartásával remélhető ennek a mutatószámoknak a csökkenése.

A települési adatok értékeléséhez, annak állapota megítéléséhez eszköz más településsel, térséggel történő összehasonlítás. Erre mi kevésbé vállalkozunk, ezért inkább érdekességképpen kerestük meg a következő kistérségi adatokat a TEIR-KSH adatbázisban:

Településünk állandó lakosság száma 2007-2011 között 96,5 %-ra csökkent, a Mezőkövesdi kistérségben 96,8 % ez a mutatószám. Megállapítható, hogy a térségben is jellemző a lakosság szám fogyás, hasonló mértékben mint településünkön.

Településünkön a természetes fogyás százalékban kifejezve 2007-ben 31 %, a kistérségben 52 %, 2011-ben településünkön 38 %, a kistérségben 50 %. Megállapítható, hogy településünkön nagyobb mértékű a természetes fogyás, mint a Mezőkövesdi kistérségben. Az adatokból kiszámoltuk azt is, hogy az állandó lakosság számhoz viszonyítva a térségben a magasabb a születések aránya, a halálozás pedig szinte azonos százalékot mutat.

Értékeink, küldetésünk

A település élhetősége szempontjából értéknek kell kezelni

- a helyben meglévő és elérhető működő ellátórendszereket (egészségügyi, szociális, oktatási, stb), közszolgáltatásokat,
- a településen székhellyel rendelkező és aktív tevékenységet végző civil szervezetek meglétét,
- a település széleskörű infrastrukturális ellátottságát,
- városok közelségét,
- a meglévő jó színvonalú alapfokú nevelést, oktatást.

Küldetésünknek tekintjük:

- a meglévő értékeink megtartását, lehetőség szerinti továbbfejlesztését;
- apróbb lépésekkel elősegíteni, hogy településünk statisztikai besorolása javuljon;
- hozzájárulni (megakadályozni) ahhoz, hogy a kistérség legalább megőrizze statisztikai besorolását, elkerülje a leghátrányosabb helyzetű kistérségi minősítést;
- tenni azért, hogy az esélyegyenlőség nem intézményi, hanem közösségi, társadalmi ügyé váljon;

- erősíteni az öngondoskodás fontosságát;
- előtérbe helyezni a célcsoportok megítélésére, értékelésére irányuló gondolkodásmód szükség szerinti megváltoztatását.
- a roma és nem roma lakosság életkörülményei közötti különbség (szakadék) csökkentését.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Szentistván település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket.

A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet

alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a

- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

- A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 4/2009.(III.23.) önkormányzati rendelet.
- A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 5/2009.(III.23.) önkormányzati rendelet.
- Az egészségügyi alapellátás közzeteinek meghatározásáról szóló 5/2013.(III.1.) önkormányzati rendelet.
- A képviselő-testület szervezeti és működési szabályzatáról szóló 5/2011.(III.18.) önkormányzati rendelet.
- Együttműködési megállapodások a Szentistváni Roma Nemzetiségi Önkormányzattal.
- A nevelési-oktatási intézmények esélyegyenlőségi programja, az intézmények alapidokumentumai (nevelési programok, házirendek, stb.)

2. Stratégiai környezet bemutatása

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

- **Költségvetési koncepció, költségvetési rendelet:** Az önkormányzat képviselő-testülete a koncepció készítés időszakában határozza meg azokat a feladatokat, melyet a várható bevételei ismeretében a következő évben meg kíván valósítani. Ezzel összhangban tervezi a költségvetésben a szociális támogatásokat (átmeneti segély, munkanélküliek pénzbeli ellátása, gyermekek támogatása, kedvezményes étkeztetés stb.), a működtetett szociális ellátó rendszer kiadásait. A költségvetési rendelet tartalmazza a tárgyévi tervezett beruházásokat, felújításokat.
- **Gazdasági program:** Az önkormányzat képviselő-testülete a 15/2011.(III.17.) határozatával fogadta el a 2011-2014-re szóló ciklusprogramját. A program részletesen tartalmazza az önkormányzat adott időszaki feladatellátását.
- **Településrendezési, szabályozási terv:** Kijelöli többek között az ellátórendszereknek helyet adó ingatlanokat, a tervezett fejlesztési elképzeléseket és lehetőségeket, ipari, mezőgazdasági területeket, elemzéseket tartalmaz a település természeti, gazdasági, társadalmi viszonyairól.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

- Az önkormányzat társulásban láttatja el az éjszakai és hétvégi orvosi ügyeletet, a házi gondozást.
- Az önkormányzat társulás útján láttatja el az egészséges környezetet szolgáló települési hulladék kezelést, szennyvízcsatorna szolgáltatást.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

Az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatokat a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet 1. számú melléklete tartalmazza. A rendelet melléklete meghatározza az egységesen rendelkezésre álló statisztikai mutatókat a helyi esélyegyenlőségi program elkészítéséhez, illetve meghatározza azok forrását is. A jogszabály a mutatók forrásaként az Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszert (a továbbiakban: TeIR) jelöli meg.

A TeIR web alapú informatikai rendszer, amelynek szolgáltatásai az Interneten keresztül érhetőek el. Az országos, területi (regionális, kiemelt térségi, megyei, kistérségi) és települési szervezetek a TeIR egységes adatbázisához az alkalmazási rendszeren (felhasználói felületen) keresztül csatlakoznak.

A TeIR adatbázisa általában 2011. évig tartalmazza az adatokat, ez azonban az egyes területeknél eltérő lehet. Ahol volt saját információ, ott a 2012. évi adatokkal ki tudtuk egészíteni az egyes táblázatokat. A 2011. évi népszámlálás adatainak a Központi Statisztikai Hivatal részéről történő feldolgozása még nem történt meg, ezért ezen adatokat nem tudtuk felhasználni.

A TeIR adatbázisa mellett felhasználtuk az önkormányzatunknál rendelkezésre álló adatokat, és sok esetben a programkészítésben részt vevők helyismeretére, munkakörükben szerzett tapasztalataikra, kellett hagyatkoznunk.

Egyes esetekben – pl. a romák, mélyszegénységben élők száma – semmilyen adatforrás nem áll rendelkezésre. A nemzetiséghez való tartozás különleges adat, nyilvántartani csak egyedi szabályok figyelembe vételével lehet. Jelen program egyik céljának elérése érdekében kívánatos lenne adatbázis létrehozása a roma lakosság életkörülményeiről, hiszen a roma lakosság helyzetének, akaratának pontosabb ismerete nélkül megvalósítható, esélyegyenlőséget elősegítő intézkedésre sem lehet javaslatot tenni.

A fent hivatkozott rendelet által szabályozott, úgynevezett kötelező adatokon túl, esetenként további statisztikai adatcsoportot, vagy helyi adatgyűjtésből származó adatokat is felhasználunk a helyzetelemzéshez, igazodva a településünkön felelhető sajátosságokhoz, megítélési szempontokhoz.

Az esélyegyenlőségi program az esélyegyenlőségi referens képzés keretében biztosított sablon és úgynevezett indikátor táblázatrendszer felhasználásával készült. A programban alkalmazott táblázatok számozása esetenként nem növekvő, az alkalmazott jelölések az indikátor táblázatrendszerre utalnak.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

Egy csoporton belül tekintjük át településünkön a mélyszegénység és romák helyzetét, hiszen a roma nemzetiség azon nemzetiségi csoport, melyre alapvetően jellemző a szegénység, annak egy erősebb változata a mélyszegénység. „Azokat a közösségeket, amelyek mélyszegénységbe süllyedtek a nagyon alacsony iskolázottság és foglalkoztatási ráta, erős települési, lakóövezeti térségi koncentráció és szegregáció, az ezekből következő súlyos szociális deficit és a hátrányos társadalmi helyzet újratermelődésének nagyon nagy valószínűsége jellemzi.” (TÁMOP) Ezt az idézetet hívjuk segítségül a mélyszegénység fogalmának meghatározására, mely fogalom a XX. században vált ismertté. A mélyszegénység állapotának hosszabb távú megléte kirekesztődéshez vezet.

Kulcsszó: az újratermelődés. Ennek megakadályozása mindannyiunk közös érdeke kell, hogy legyen. A mélypontról történő kimozdulás szükséges a békés egymás mellett élés megteremtéséért, településünk „élhető település” jellegének megőrzéséért. Az utóbbi években felerősödött a roma nemzetiséghez tartozók idevándorlása. Statisztikai adatokkal nem támasztható alá, de ki kell mondanunk, hogy ezzel egyidejűleg a romák és nem romák közötti ellentét, szakadék mélyülni látszik.

A hatályos törvényi rendelkezések szerint a nemzetiség, a fogyatékoság különleges adat, nyilvántartani, kezelni csak az érintett írásos hozzájárulásával lehet. Nincs tehát adatunk arról, hogy mennyi a roma nemzetiséghez tartozó lakosok száma.

Településünkön belül ugyan nem lelhető fel a szegregáció, azonban településünk olyan térségben helyezkedik el (Borsod-Abaúj-Zemplén megye), ahol a legmagasabb a roma lakosság becsült száma. Még tágabbra tekintve olyan régióhoz tartozik, ahová koncentrálódik Magyarországi viszonylatban a roma lakosság többsége. Ráadásul – feltételezhetően ok-okozati összefüggésben – a régió szinten is jellemző a gazdaság elmaradása, leszakadása.

A mélyszegénységben élők egy másik, külön is nevesített csoportja a hajléktalanok. A településünkön nincs hivatalos tudomásunk hajléktalanról, erősödik azonban az eladósodottság, mely az egyik előszobája a hajléktalanságnak.

A mélyszegénységtől még újabb fogalom az „új szegénység”. Egyre nő azon családok száma, akik meglévő jövedelmükből nem lennének képesek váratlan kiadást fedezni.

Napjainkban a nyilvánosság előtt zajló vitáknak, beszélgetéseknek része volt, hogy milyen nagyságú jövedelemből lehet minimálisan elvárt, emberhez méltó körülmények között élni. Nem kívánunk ilyen értékhatárt nevesíteni, azt azonban megállapíthatjuk, hogy odafigyeléssel, a jövedelmek felhasználása céljának helyes meghatározásával, az öngondoskodási hajlandóság erősítésével pótolható némi jövedelem hiánya.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A településünk lakossága jövedelmi és vagyoni helyzetének megítélésére a TEIR, NAV adatbázisból a 2011. évi adatokból indulunk ki. 2 millió Ft alatti éves bruttó jövedelemből fizetett adót 929 fő, ebből 300 eFt alatti jövedelemmel rendelkezett 343 fő. 2-5 millió Ft közötti jövedelemmel rendelkező adózók száma 215 fő, 5-10 millió Ft közötti jövedelemmel rendelkező adózók száma 22 fő, 10-20 millió Ft között 2 fő, 20 millió Ft fölött 0 fő. Az összes adófizető száma: 1168 fő volt.

Az esélyegyenlőségi szempontjából fontos mutatószám az, hogy az összes adófizető 30 %-a csak 300 eFt alatti éves bruttó jövedelemmel rendelkezik.

Természetesen a családoknál az adózott jövedelmet kiegészítik a különböző szociális juttatások, mint például a gyermekneveléshez adott támogatások (családi pótlék, anyasági támogatás, gyese, gyed, stb.), az önkormányzat által folyósított szociális ellátások, mint például, a foglalkoztatást helyettesítő támogatás, lakásfenntartási támogatás, átmeneti segélyek, vagy természetbeni juttatásként közgyógyellátási igazolvány.

Önkormányzati adat: a 2011. évi szociálpolitikai kiadások összege közel 63 millió Ft volt.

Fenti jövedelem forrásokból azonban nem csak az adófizetőnek, magának kell biztosítani a megélhetését, hanem gyermekei számára is.

A családok megélhetésének további forrása a nyugdíjak, nyugdíjszerű ellátások, és a megélhetést segíti a konyhakertekben megtermelt mezőgazdasági termék, a család ellátására történő háztáji állattartás is.

A település lakói vagyoni helyzetének megítélésére még kevesebb információ áll rendelkezésre. Jellemző, hogy saját tulajdonú családi házakban élnek, a családok nagyobb része tart fenn személygépkocsit.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

3.2.1. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma és aránya, 15-64 évesek száma

év	15-64 év közötti állandó népesség (fő)			nyilvántartott álláskeresők száma (fő)					
	nő	férfi	összesen	nő		férfi		összesen	
	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2008	867	889	1756	80	9,2%	71	8,0%	151	8,6%
2009	858	871	1729	100	11,7%	98	11,3%	198	11,5%
2010	861	865	1726	101	11,7%	92	10,6%	193	11,2%
2011	852	867	1719	102	12,0%	86	9,9%	188	10,9%
2012	833	859	1692	92	11,0%	107	12,5%	199	11,8%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A fenti táblázat adatai a lényegében munkaképes korú lakosság számához viszonyított, az év végén nyilvántartott munkanélküliek arányát mutatja be. A munkanélküliség növekedése mértékének megállapításánál azonban azzal is számolni kell – melyről azonban nincs adatunk - , hogy például a 2008-2009-es növekedést valóban a munkahely elvesztés okozta, vagy ez az az időszak, amikor tudatosodott a munkanélküliekben, illetve a különböző szociális juttatások megkövetelték az álláskeresőként történő nyilvántartásba vételt. Ha ezt a körülményt figyelembe vesszük, és az elemzésnél nem számolunk a 2008-as év adatával, azt állapíthatjuk meg, hogy ezen arányszám alapján nem lényeges nagyságrendű a munkanélküliség növekedése településünkön.

Annak alátámasztására, hogy a statisztikai adatokból történő következtetések levonásánál milyen körültekintően kell eljárni, példaként elemeztük a 2013. évi évközi adatokat. A táblázatban szereplő adat az év utolsó hónapjának az adata (199 fő), januárban ez a szám 218 fő, szeptemberben 189 fő volt.

A 10 % fölötti munkanélküliségi mutató azonban bizonyítja azt, hogy településünkön jelen van a szegénység, a mélyszegénység, hiszen a munkanélküli ellátások összegéből minimálisan elfogadható életkörülményeket nehéz biztosítani.

Nem vonunk le messzemenő következtetést abból, hogy a munkanélkülieken belül megváltozott az arányszám a nők-férfiak vonatkozásában 2012-ben.

3.2.2. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek száma korcsoport szerint

		2008	2009	2010	2011	2012
nyilvántartott álláskeresők száma összesen	fő	151	198	193	188	199
20 éves és fiatalabb	fő	4	7	8	5	2
	%	2,6%	3,5%	4,1%	2,7%	1,0%
21-25 év	fő	18	28	26	30	23
	%	11,9%	14,1%	13,5%	16,0%	11,6%
26-30 év	fő	21	31	26	16	15
	%	13,9%	15,7%	13,5%	8,5%	7,5%
31-35 év	fő	26	28	28	32	34
	%	17,2%	14,1%	14,5%	17,0%	17,1%
36-40 év	fő	20	32	23	20	29
	%	13,2%	16,2%	11,9%	10,6%	14,6%
41-45 év	fő	16	18	20	24	25
	%	10,6%	9,1%	10,4%	12,8%	12,6%
46-50 év	fő	18	15	21	22	18
	%	11,9%	7,6%	10,9%	11,7%	9,0%
51-55 év	fő	20	30	23	18	20
	%	13,2%	15,2%	11,9%	9,6%	10,1%
56-60 év	fő	8	9	18	21	31
	%	5,3%	4,5%	9,3%	11,2%	15,6%
61 év felett	fő	0	0	0	0	2
	%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	1,0%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A nyilvántartott munkanélküliek korcsoport szerinti vizsgálata táblázathoz megjegyezzük, hogy a forrás helyen a 2012. év adata 1 évvel eltér a jelölt korcsoporttól (pl. 21-15 év helyett 20-24 év a bontás), mely azonban a folyamatok, következtetések levonásánál nem jelentős tényező (véltetően ez okozza a 2 fő, 61 év feletti munkanélküli megjelenését).

Az esélyegyenlőség, az esélyegyenlőségi célcsoportok szempontjából két adatot célszerű elemezni. Pozitívum lehet, hogy a fiatal korosztály körében (25 alatt) 2012-ben lényeges csökkenést mutat a munkanélküliek száma. Tekintettel arra, hogy nem figyelhető meg a következő korcsoportban történő nagyobb növekedés, véltetően vagy több a továbbtanulók száma, vagy a fiataloknak nagyobb mértékben sikerült munkahelyet találni.

Elképzelhető azonban az is, hogy ez az adatváltozás egyszerűen csak a népességszám fogyásából adódik, de okozhatja az is, hogy a tovább nem tanulók még nem regisztráltatták magukat.

Az 55 év feletti munkanélküliek száma és aránya viszont lényeges növekedést mutat. Ez aggályos, hiszen ez az a korosztály, akinek már nagy kihívás az átképzés, az új munkahelyre történő

beilleszkedés, nem beszélve az esetleges több évtizeden át történő munkavégzés utáni munkanélküliség okozta lelki megrázkódtatásról, a korral járó egészségi állapot változásról.

3.2.3. számú tábla - A munkanélküliek és a 180 napnál régebben munkanélküliek száma és aránya

év	nyilvántartott/regisztrált munkanélküli			180 napnál régebben regisztrált munkanélküli					
	fő			fő			%		
	nő	férfi	összesen	nő	férfi	összesen	Nő	férfi	összesen
2008	80	71	151	42	30	72	52,5%	42,3%	47,7%
2009	100	98	198	58	42	100	58,0%	42,9%	50,5%
2010	101	92	193	62	38	100	61,4%	41,3%	51,8%
2011	102	86	188	64	38	102	62,7%	44,2%	54,3%
2012	92	107	199	52	26	78	56,5%	24,3%	39,2%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A munkanélküliségi adatok vizsgálatánál fontos mutató a munkanélküliség időtartama. Megállapítható, hogy a munkanélküliek több mint a fele hosszabb ideig van munka nélkül. A folyamat 2012-ben megszakadni látszik, melynek egyik okaként mindenképpen jelölhetjük a startmunka-program keretében történő, nagyobb mértékű közfoglalkoztatást.

Meg kell látni az adatokból azt is, hogy bár nincs nagy különbség a munkanélküli nők és férfiak száma között, azonban a 180 napon túli munkanélküliek között nagyobb arányú az eltérés a nők hátrányára.

3.2.4. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma és a 18-29 éves népesség száma

év	18-29 évesek száma			Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma					
	nő	férfi	összesen	nő		Férfi		összesen	
	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2008	192	230	422	9	4,7%	3	1,3%	12	2,8%
2009	190	212	402	8	4,2%	8	3,8%	16	4,0%
2010	196	202	398	11	5,6%	11	5,4%	22	5,5%
2011	186	187	373	12	6,5%	8	4,3%	20	5,4%
2012	n.a	n.a	n.a	n.a.	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A munkanélküliség vizsgálatokor célszerű a pályakezdők munkanélküliségét is külön kiemelni. Sajnos 2012-re nem áll rendelkezésünkre adat. Az adatokból a munkanélküliként regisztrált pályakezdők növekedését állapíthatjuk meg.

Csak remélhetjük, hogy legtöbbször ez az állapot rövid ideig tartott. A szegénység újratermelődése szempontjából hátrányos, ha a „nagybetűs életet” nem munkatapasztalat szerzéssel kezdik a fiatalok.

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

3.2.5. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek száma iskolai végzettség szerint

év	nyilvántartott álláskeresők száma összesen	A nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség		8 általános		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		fő	%	fő	%	fő	%
2008	151	9	6,0%	45	29,8%	97	64,2%
2009	198	8	4,0%	66	33,3%	124	62,6%
2010	193	9	4,7%	66	34,2%	118	61,1%
2011	188	8	4,3%	51	27,1%	129	68,6%
2012	199	8	4,0%	48	24,1%	143	71,9%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Nem találtunk adatot arra vonatkozóan, hogy a munkaképes korú lakosságszámon belül hány fő rendelkezik 8 általánosnál alacsonyabb iskolai végzettséggel. Helyismeretünk – és a fenti táblázat alapján is – felelhető még ez az iskolai végzettség településünkön, de vélhetően az idősödő korosztályban. A helyben működő általános iskolában az elmúlt évtizedekben talán nem is fordult elő (legfeljebb 1-2 összesen), hogy valaki ne végezze el a 8 osztályt. Előfordulhat azonban a településre beköltöző lakosság körében.

Sokkal fontosabbnak tartjuk azonban kiemelni, hogy a 8 általánosnál magasabb iskolai végzettségűek aránya 60 % fölötti a regisztrált munkanélküliek körébe. A 2012-es adatokból a 8 általánosnál magasabb iskolai végzettségűeket vizsgáltuk iskolai végzettségi szintenként.

Találtunk 4 egyetemi, 4 főiskolai végzettségűt, de a regisztrált munkanélküliek több mint a fele szakmunkás képezésű. Nem vállalkozunk ebből különösebb következtetés levonására, hiszen okai túlnőnek településünk határán, a sokrétű társadalmi, gazdasági, technikai változás, idézheti elő. Iránymutatás azonban arra, hogy fel kell készülni a több szakmai képezés megszerzésének szükségességére.

Csupán a táblázat adataira alapozva azt is megállapíthatjuk, hogy az alacsony iskolai végzettség biztos nem előny a munkaerő piacon, de már nem is a legmeghatározóbb hátrány.

Itt és most azonban azt is meg kell jelölnünk, hogy a településen, a kistérségben új munkahelyek létesítése jelenti a legfontosabb megoldást a munkanélküliség csökkentésére.

c) közfoglalkoztatás:

3.2.6. számú táblázat - Közfoglalkoztatásban résztvevők száma

év	Közfoglalkoztatásban résztvevők száma	Közfoglalkoztatásban résztvevők aránya a település aktív korú lakosságához képest	Közfoglalkoztatásban résztvevő romák száma	Közfoglalkoztatásban résztvevők romák aránya az aktív korú roma lakossághoz képest
2010	62	4%	15	30%
2011	64	4%	15	30%
2012	34	2%	13	30%

Forrás: Önkormányzat adatai – becsléssel.

A közfoglalkoztatásban résztvevők számának adatát foglalkoztatást helyettesítő támogatás e címen történő szüneteltetése alapján állapítottuk meg. Természetesen az önkormányzat és intézményei által szervezett közfoglalkoztatásról vannak adataink, azonban más szervezetek is végeznek ilyen tevékenységet. Nincs adatunk a roma aktív korú lakosságszámáról sem, ezért az arányszám megállapításához ezt a mutatót is csak becsléssel alapján jelöltük.

A résztvevők száma változásának értékelésekor figyelembe kell venni az ügynevezett hosszabb idejű közfoglalkoztatás elterjedését, továbbá az arra való törekvést is, hogy a foglalkoztatást helyettesítő támogatáshoz jogosultsági feltétel az éven belüli legalább 30 napos munkaviszony. A mutatószám csökkenése tehát azt jelenti, hogy 2010-2011-ben többen, de rövidebb ideig voltak foglalkoztatva.

A közfoglalkoztatás jelentősen hozzájárul a munkanélküliségi mutatók javításához. Társadalmi megítélése talán még nem minden esetben pozitív. Gazdasági hasznossága nagymértékben függ a közfoglalkoztatásban résztvevők összetételétől, a munkához való hozzáállásuktól. A közfoglalkoztatási rendszer utóbbi két évben történő átalakítása – startmunka – ösztönzőleg hatott a közfoglalkoztatást szervezőkre, hiszen a támogatási rendszer lehetővé tette bizonyos mértékig a közfoglalkoztatottak által felhasznált dologi kiadások (anyag, eszköz) költségeinek finanszírozását.

A startmunkával összefüggésben településünkön is nagyobb helyet kapott a közfoglalkoztatás az előző évekhez viszonyítva. E program keretében 2012-ben elsősorban kistérségi társulás szinten, de az önkormányzat szervezésében jelentős számú regisztrált munkanélküli került hosszabb-rövidebb ideig foglalkoztatásra. 2013-ban az önkormányzat startmunka keretében 39 fő foglalkoztatására kapott támogatást 4 pillér keretében. A 4 pilléren belül ki kell emelni a mezőgazdasági munkának a bevezetését, és az ügynevezett értékteremtő pillért.

Egyéb támogatott közfoglalkoztatásra is sor kerül, melynek szervezésében az is szempont volt, hogy minél többen tudják teljesíteni a foglalkoztatást helyettesítő támogatás egyik feltételeként előírt, évenként legalább 30-napos munkavégzést.

A közfoglalkoztatás hatékonysága növelése érdekében elsősorban a közfoglalkoztatottak körében szükséges erősíteni a közfoglalkoztatás fontosságát, előnyeit, úgy mint

- a munka világába történő bevezetés, benntartás, új ismeretek szerzése (pl. mezőgazdasági munka a roma munkanélküliek körében),
- a rendszeresség, a munkával szerzett jövedelem becsülete,

- a település közössége által történő megítélés, elfogadás javítása, javulása,
- nem utolsó sorban a munkanélküli ellátástól magasabb jövedelem megszerzése saját maga és családja megélhetése érdekében.

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.)

Településünkön - méretének, adottságainak figyelembe vételével – jónak tartjuk a helyben foglalkoztatottak számát. Az adottságokból adódóan azonban aktív korúak nagyobb hányada kell, hogy más településen lévő munkahelyen dolgozzon. A település út összeköttetései, a helyközi autóbusz közlekedés gyakorisága, a családok tulajdonában lévő személygépkocsik, a cél szerinti autóbusz járatok, a 8 km-re lévő vasútállomás, mind-mind jól szolgálják a munkahelyek elérhetőségét. Lakossági igény merül fel új közlekedési kapcsolat megszervezésére Tiszaújváros irányába, mint munkalehetőséggel bíró település.

Településünk lakossága nagy reményeket fűzött a közelben megépült 3. számú autópálya munkahelyteremtő hatásához. A Szentistván-Mezőkövesd között lévő, úgynevezett volt szovjet laktanya és repülőter hasznosítására irányuló kezdeményezésekről felröppenő hírek szintén bizakodással töltötték el a munkanélküliséggel küzdő családokat. Ezek beteljesülése azonban még várat magára. A beteljesülés elősegítéséhez önkormányzatunk nem rendelkezik lehetőségekkel.

A közeli városban lévő Munkaügyi Hivatal, a településünkön fellelhető internetes háztartások, a közösségi internet hozzáférést biztosító e-magyarországpont működtetése olyan technikai lehetőségek, hogy csak az emberi akarat hiánya okozhatja, ha valaki nem tud a szükséges információk után kutatni.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük.

Nem látunk beavatkozást igénylő problémát e kérdéskörhöz kapcsolódóan. A fiatalok – élve az internet adta lehetőséggel, kihasználva azt, hogy szinte „bele születtek az internet világába” – szükség esetén és érdeklődésüknek megfelelően megkeresik és megtalálják ezeket a programokat. Nem várható el, hogy minden kis településen helyben legyenek mindezek elérhetőek.

Egy település életében fontos a fiatalok, a fiatalok egy részének helyben maradása. Az önkormányzat ennek érdekében a közszolgáltatások szervezésével, közösségi tér fenntartásával, sportolási lehetőségekkel, kulturális eseményekkel tud tenni elsősorban.

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)

3.2.14. számú táblázat – A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja - felnőttek

	van/nincs	Felsorolás
<i>felnőttképző programok a településen</i>	<i>van</i>	<i>gépjárművezető tanfolyam</i>
<i>felnőttképző programok a vonzasközpontban</i>	<i>van</i>	<i>Mezőkövesdi Munkaügyi Központ szervezésében</i>
<i>egyéb munkaerő-piaci szolgáltatások a településen</i>	<i>nincs</i>	
<i>egyéb munkaerő-piaci szolgáltatások a vonzasközpontban</i>	<i>van</i>	<i>Mezőkövesdi Munkaügyi Központ feladatkörébe tartozó szolgáltatások</i>
<i>Helyi foglalkoztatási programok a településen</i>	<i>van</i>	<i>Közfoglalkoztatás</i>
<i>Helyi foglalkoztatási programok a vonzasközpontban</i>	<i>van</i>	<i>Közfoglalkoztatás</i>

Forrás: helyi adatgyűjtés

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

A vizsgált időszakban az önkormányzat és intézményei mélyszegénységben élőket és romákat közfoglalkoztatás keretében foglalkoztat.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén:

Ebben a kérdéskörben nincsenek statisztikai adatok. Meglétének bizonyítása körülményes, valójában szinte csak azokkal az esetekkel számolhatnánk, mely bíróság előtt nyert megállapítást. Helyismeretünk alapján ilyen eljárásról nem tudunk.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

3.3.1. számú táblázat - Álláskeresői segélyben részesülők száma

év	15-64 év közötti lakónépesség száma	segélyben részesülők fő	segélyben részesülők %
2008	1756	10	0,6%
2009	1729	36	2,1%
2010	1726	25	1,4%
2011	1719	4	0,2%
2012	1692	4	0,2%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.2. számú táblázat - Járadékra jogosultak száma

év	nyilvántartott álláskeresők száma	álláskeresési járadékra jogosultak	
	fő	fő	%
2008	151	26	17,2%
2009	198	29	14,6%
2010	193	17	8,8%
2011	188	27	14,4%
2012	199	19	9,5%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.3. számú táblázat- Rendszeres szociális segélyben és foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma

év	rendszeres szociális segélyben részesülők		Foglalkoztatást helyettesítő támogatás (álláskeresési támogatás)		Azoknak a száma, akik 30 nap munkaviszonyt nem tudtak igazolni és az FHT jogosultságtól elesett	Azoknak a száma, akiktől helyi önkormányzati rendelet alapján megvonták a támogatást
	fő	15-64 évesek %-ában	fő	munkanélküliek %-ában		
2008	56	3%	0	0	0	0
2009	40	2%	46	23%	0	0
2010	15	1%	64	33%	0	0
2011	19	1%	69	37%	0	0
2012	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	0	0

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Munkanélküli ellátások összefoglalás

Év	Regisztrált munkanélküliek száma	Munkaügyi Központ által folyósított				Önkormányzat által folyósított		Összesen	
		Álláskeresési segély		Járadékra jogosultak		ellátásban részesülők száma fő	ellátásban részesülők aránya %	fő	%
		segélyben részesülők száma fő	segélyben részesülők aránya %	járadékba részesülők száma fő	járadékban részesülők aránya %				
2008	151	10	7%	26	17%	54	36%	90	60%
2009	198	36	18%	29	15%	87	44%	152	77%
2010	193	25	13%	17	9%	106	55%	148	77%
2011	188	4	2%	27	14%	117	62%	148	79%
2012	199	4	2%	19	10%	99	50%	122	61%

Forrás: TEIR, KSH, Önkormányzat

A munkanélküli ellátásokat azzal a céllal gyűjtöttük össze, hogy feltárjuk, hozzá jutnak-e a nyilvántartott munkanélküliek a különböző ellátásokhoz.

A közzétett statisztikai adatok kutatása során azonban több ellentmondással találkoztunk. A támogatások feltételeit szabályozó rendelkezések részletesebb áttekintésére volt szükség ahhoz, hogy a valós helyzetet tükröző következtetések kerüljenek megállapításra.

A vizsgált időszakban végbement jogosultsági feltétel változások; önmagában a jogosultsági feltételek (pl. volt olyan időszak, amikor egy háztartásból csak 1 fő részesülhetett az önkormányzattól ellátásban, de regisztrált munkanélküli 2 fő volt); a mérések időpontjai (pl. december 31-én közfoglalkoztatott volt, így regisztrált munkanélküli ugyan, de nem ilyen ellátásban részesült, vagy képzési támogatásban részesült a mérés időpontjában, vagy a munkaügyi hivataltól már nem volt jogosult ellátásra, az önkormányzati ellátás pedig még nem került megállapításra) befolyásolják az adatok elemzését.

Mindezek alapján a fenti táblázat számunkra azt mutatja, hogy a regisztrált munkanélküliek – amennyiben az éppen aktuális jogosultsági feltételeknek megfelelnek – zömében hozzá jutnak az ilyen típusú ellátásokhoz.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

A lakhatási lehetőség megléte, meglétének vizsgálata fontos kritérium a mélyszegénységben lévők számának, körülményeinek vizsgálatakor. Alapszükséglet. Egy minimálisan elfogadott életkörülmény megteremtéséhez pedig szükséges a lakás minőségének feltárása is.

a) bérlakás-állomány

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány

év	összes lakásállomány (db)	ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	bérlakás állomány (db)	ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	szociális lakásállomány (db)	ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)	ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma
2008	1150	50	3	0	0	0	0	0
2009	1150	50	3	0	0	0	0	0
2010	1150	50	3	0	0	0	0	0
2011	1150	50	3	0	0	0	0	0
2012	1150	50	3	0	0	0	0	0

Forrás: önkormányzat

A lakásállomány száma állandósult, új lakások nem épülnek. A táblázat mutatja, hogy a saját tulajdonú lakás használat a jellemző. Az önkormányzat tulajdonában álló 3 db lakás elsősorban az önkormányzat intézményeiben dolgozók lakhatását szolgálja (szolgálati lakás). Az elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások számát 50 db-ra becsüljük, melyből több üresen áll.

Fontosnak tartjuk rögzíteni, hogy a roma lakosság által lakott lakások számát 40 db-ra becsüljük. Családonként változóak a jövedelmi viszonyaik, a lakókörnyezet iránti igényességük. A 40 db lakásnak kb. a felét nevezhetjük elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakásnak. Hangsúlyozzuk azonban, hogy ezek becsült adatok.

b) szociális lakhatás:

Szociális lakhatás fogalma alatt elsősorban a krízishelyzetbe kerülők lakhatásának biztosítását értjük. Ilyenek a hajléktalanok, de krízishelyzetet előidézhetheti elemi kár, vagy egy vállalkozás sikertelensége is.

Településünkön jelentős a jó állapotban lévő, magántulajdonú, üresen álló lakások száma. Pontos adattal nem rendelkezünk, de ennek megállapítását fontosnak tartjuk abban a tekintetben, hogy fel kell készülni szociális lakhatás biztosítására, mely történhet a magánszemélyek tulajdonában lévő, üresen álló lakás megvásárlásával.

A helyzetelemzésben résztvevők helyismeretük alapján információval rendelkeznek arról, hogy néhány egyedülálló lakótárs lakáskörülményei nem teszik lehetővé az alapevő higiéniai szükségletek kielégítését. A szociális lakás e célból történő használatának is van létjogosultsága.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Nem releváns

d) elégtelen lakhatási körülmények, veszélyeztetett lakhatási helyzetek, hajléktalanság

Településünkön még nem jelent meg a hajléktalanság. Veszélyeztetett lakhatási helyzet esetenként fellelhető, azonban annak oka az ott lakó felelőtlen életvitele.

e) lakhatást segítő támogatások

3.4.2. számú táblázat - Támogatásban részesülők

év	lakásfenntartási támogatásban részesítettek száma	adósságcsökkentési támogatásban részesülők száma	Lakáshoz jutás támogatása
2008	85	0	5
2009	83	0	4
2010	95	0	1
2011	143	0	1
2012	147	0	2

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A lakásfenntartási támogatás jövedelmi viszonyoktól, a lakás nagyságától és a használt energia mennyiségtől függő pénzbeli ellátás, de lehetőség van azt természetbeni támogatásként megállapítani. A támogatottak száma jelentős növekedést mutat 2010-2011 viszonylatában. A növekedésben szerepet játszhatott a jogosultsági feltételváltozás, azonban jelentősebbnek ítéljük a lakosság jövedelmének csökkenését.

A lakásfenntartási támogatás jelentős részét természetbeni támogatásként folyósítja az önkormányzat, elsősorban az áramdíj számla kiegyenlítésére. A természetbeni támogatási forma hozzájárul a támogatás célszerű felhasználásához.

Önkormányzatunk lakáshoz jutás támogatása címén fiatalok első lakásszerzését támogatja, anyagi lehetősége függvényében.

f) eladósodottság

Az eladósodottság megítélésében, annak jelenléte, nagyságrendje meghatározásában is csak a helyismeretre tudunk hagyatkozni. Az önkormányzat hirdetőtábláján évente 3-4 lakás árverési hirdetmény jelenik meg. Található már településünkön olyan lakás, mely a vissza nem fizetett hitel ellenértékeként a bank tulajdonába került.

Csak bizakodni tudunk, hogy a következő években ez a folyamat nem fog felerősödni.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

Településünkön belül nincsenek telepek, szegregátumok, szórtan elhelyezkedő lakások. Néhány tanya található a külterületen, azonban azok gazdasági tevékenység célját szolgálják elsősorban. A népesség-nyilvántartásban 1 fő a külterületen lakcímmel rendelkezők száma. Az ott lakó nem tartozik a célcsoportba.

A lakások lakóövezetben helyezkednek el, és minden lakás (lakásban lakó) számára azonos felételekkel elérhetőek a közszolgáltatások, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedés. Településünkön helyi tömegközlekedés nincs.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

a) a telep/szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői stb.)

Nem releváns

b) a telepen/szegregátumokban élők száma, társadalmi problémák szempontjából főbb jellemzői (pl. életkori megoszlás, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya, stb.)

Nem releváns

c) szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai

Nem releváns

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az önkormányzatok vonatkozásában törvény határozza meg az egészségügyi és szociális szolgáltatások körét.

A települési önkormányzat az egészségügyi alapszolgáltatás körében

- gondoskodik a házi orvosi, házi gyermekorvosi ellátásról: településünkön 2 vegyes praxisra szerveződött házi orvosi körzet működik;
- fogorvosi alapellátásról: településünkön 1 fogorvosi körzet működik;
- az alapellátáshoz kapcsolódó ügyelet ellátásáról: önkormányzatunk a Mezőkövesdi Többcélú Kistérségi Társulás útján látta el az éjszakai és hétvégi házi orvosi ügyeletet;
- védőnői ellátásról: a védőnői ellátás szolgáltatást 1 főállású védőnő alkalmazásával az önkormányzat szervezi;
- iskola-egészségügyi ellátásról: az önkormányzat szervezi, a feladatot a házi orvosok látják el.

A önkormányzatunk – tekintettel a település lakosság számára - a szociális szolgáltatások körében köteles biztosítani:

- étkeztetést: az önkormányzat 1 fő szociális szolgáltató alkalmazásával saját szervezésben, vásárolt élelmiszer útján biztosítja;
- házi segítségnyújtást: önkormányzatunk e feladatot a Mezőkövesdi Többcélú Kistérségi Társulás útján látta el;
- családsegítő szolgálatot: önkormányzatunk e feladatot a Mezőkövesdi Többcélú Kistérségi Társulás útján látta el.

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

3.6.1. számú táblázat – Orvosi ellátás

év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett házi orvosi szolgálatok száma	Csak felnőttek részére szervezett házi orvosi szolgálatok száma	házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma	fogorvosi szolgálatok száma
2008	2	0	0	1
2009	2	0	0	1
2010	2	0	0	1
2011	2	0	0	1
2012	2	0	0	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az egészségügyi alapszolgáltatások helyben megfelelő mértékben és színvonalon elérhetőek. A szakorvosi ellátások jelentős számban rendelkezésre állnak a 8-km-re lévő városban, ahol kórház és mentőállomás is működik.

3.6.2. számú táblázat - Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők és ápolási díjban részesülők száma

év	közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma	ápolási díjban részesítettek száma
2008	114	10
2009	98	14
2010	111	14
2011	92	15
2012	99	17

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az egészségügyi ellátáshoz való hozzájutást segíti a gyógyszerköltség támogatás és az ápolási díj. Szabályai többször változtak az elmúlt évek folyamán. A jogszabályok lehetőséget adtak az önkormányzatoknak úgynevezett méltányossági jogosultság megállapítására mindkét támogatási formában. Az önkormányzat pénzügyi helyzetére tekintettel azonban a vizsgált időszakban szűkült a méltányossági jogosultak köre.

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkorai kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A programokhoz való hozzáférés az országos szinten kiépített ellátó rendszerekben érhető el településünk lakói számára. A házi orvosok, a védőnők, a nevelési-oktatási intézményeink a szűrőprogramokon való részvétel iránti igény felkeltésében megfelelő tájékoztató, felvilágosító munkát végeznek.

Helyben évenkénti rendszerességgel elérhető ingyenes rákszűrés, tüdőszűrés. Esetenként más típusú, ingyenes szűrőprogramok helyben történő megszervezésére is sor kerül.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

A közeli városban elérhető. A helyben működő ellátó rendszerek (orvosok, óvoda, iskola) tevékenységi körükben, a részükre meghatározottak szerint szervezik az ellátásokon való részvételt, felvilágosítást, információt nyújtanak.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Önkormányzatunk a közétkeztetést helyben lévő konyháról, vásárolt élelmiszer útján biztosítja. A szolgáltató házi, változatos ételekkel, gyümölcs, tejtermék kiegészítővel kíván megfelelni az egészséges táplálkozás követelményeinek. Jó munkakapcsolatot tart az ellátott intézmények vezetőivel, figyelembe veszi kérésüket, javaslatukat.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Településünkön sportegyesület működik, nemrég felújított sportpálya és szabadidőpark áll a sportolni vágyók rendelkezésére. Civil szervezetek által történő megvalósításban a közeljövőben további sporteszközök kerülnek elhelyezésre a szabadidő parkban.

Az óvoda és az iskola rendelkezik tornateremmel. Önszerveződő közösségek gyakran igénybe veszik a művelődési ház termeit tornára, boxra, tánagra.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Önkormányzatunk szociális étkeztetés szolgáltatást tart fenn. Társulásban látatja el a házi gondozást, valamint az idősek klubja szolgáltatást.

Két további, településünkön kívüli székhelyű szervezet nyújt gondozási szolgáltatást.

g) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

Nincs információnk hátrányos megkülönböztetésről.

h) pozitív megkülönböztetés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

Nincs információnk pozitív megkülönböztetésről

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közelet bemutatása

Településünkön az Önkormányzat Művelődési házat tart fenn, mely a közösségi élet egyik színtere. A létesítmény a SZKULTINFO nonprofit kft üzemelteti. A településen működő civil szervezetek (Karcos Murci Hagyományőrző Színjátszó Egyesület, Szentistváni Gyöngyösbokrétás Hagyományőrző Egyesület, Szentistváni Polgárőr Egyesület, Ószirózsák népdalkör) a Művelődési házban élik aktív közösségi életüket, itt szervezik a nem csak a tagok által elérhető programjaikat.

A Művelődési Házban könyvtár, e-magyarországpont található. A SZKULTINFO nonprofit Kft önállóan, a civil szervezetek aktív részvételével, évente több alkalommal szervez kulturális programokat, nemzeti ünnepekhez, jelentős napokhoz (idősek napja, karácsony stb.) kapcsolódó rendezvényeket.

Külön és számottevő közössége van a TITÁN Sportegyesületnek.

A hitéletnek a település római katolikus egyháza és temploma ad helyet.

a) közösségi élet színterei, fórumai

Kifejezetten a célcsoportnak szóló közösségi színterről, fórumról nem tudunk. Az önkormányzat a település lakói számára tart fenn közösségi élet gyakorlását szolgáló színtereket, mint Művelődési Ház, szabadidő park, stb., melyet mindenki igénybe vehet. A település általános bemutatásából, a különböző szolgáltatásokhoz történő hozzáférések ismertetéséből is kapunk a téma kapcsán információkat, melyeket itt nem tartunk szükségesnek megismételni.

A Képviselő-testületek (települési önkormányzat képviselő-testülete, roma nemzetiségi önkormányzat képviselő-testülete) ülései nyilvánosak, mindkét testület évenként tart közmeghallgatást. A nyilvános ülések választópolgárok részéről történő látogatottsága kevésbé jellemző.

b) közösségi együttélés jellemzői

Településünkön érdeklődésnek megfelelően szerveződnek csoportok (civil szervezetek), a lakók érdeklődésüknek megfelelően, önként vesznek részt ezen csoportok közösségi életében, nyilvános programjaik látogatásában.

Élő a településen a jó szomszédi viszony, de megállapíthatjuk, hogy az utóbbi időben gyengülni látszik.

A településünkön élő roma családok számát 40-45-re becsüljük. A település magyar lakóiban vannak előítéletek a roma lakosság megítélésében. Ez az előítélet azonban elsősorban nem a nemzetiségi hovatartozásból fakad, hanem leginkább az egyes családok, egyes roma lakosok életviteléből. A roma nemzetiséghez tartozónak vélt lakosok között szép számban találhatóak olyanok, kiket a lakosság nagy többsége tisztel, elfogad. A lakossági közvélemény kifogásolja a

roma lakossággal szembeni elnézőbb, megengedőbb szabályokat. Az együttélés javulását eredményezhetné, ha a roma lakosság egy része kevésbé hangsúlyozná – sokszor indokolatlanul, esetenként fenyegetésszerűen, vélt hátrányos megkülönböztetésre hivatkozással - romaságát.

A roma és nem roma lakosság egymás mellett élésében nincsenek kibékíthetetlen ellentétek, azonban az élhetőbb település megteremtése érdekében szükség lenne annak a szemléletnek a felerősödésére, hogy egy település lakói vagyunk, a települési közösség által elvárt és elfogadott minimális együttélési szabályokat el kell sajátítani, be kell tartani mindenkinek.

Kívánatos lenne a településen egy olyan civil szervezet megalakulása és működése, mely a romák, mélyszegénységben lévők helyzetének javítását tűzi ki célul.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai (adományozás, önkéntes munka stb.)

Élő az egymás segítésére irányuló, természetes emberi magatartás. Ez megnyilvánul spontán adományozásban, szomszédok, baráti társaságok segítségével történő munkavégzésben.

Esetenként fellelhető szervezett adományozás, különösen a karácsonyi ünnephez kapcsolódóan. Az önkormányzat jó együttműködést alakított ki egy segélyszervezettel, az utóbbi időben évente 2 alkalommal is sor kerül élelmiszer segély osztásra.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Tiszteletben tartva a roma nemzetiségi önkormányzat önállóságát, figyelembe véve azt, hogy a roma nemzetiségi önkormányzat elnöke nem kívánt részt venni az esélyegyenlőségi program előkészítésében, megállapításunk: a roma nemzetiségi önkormányzat esélyegyenlőségi tevékenységéről nincs információnk, mely egyben azt is jelenti, hogy az kevésbé, vagy nincs jelen a roma nemzetiségi önkormányzat képviselő-testületének tevékenységében.

A roma nemzetiségi önkormányzat partnersége a települési önkormányzattal kívánni valót hagy maga után.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Roma és nem roma lakosság közötti ellentét megléte	- Roma közösségfejlesztő megbízása
Szegénység, mélyszegénység erősödése, mélyülése	- Szociális lakhatási lehetőség megteremtése - Életvezetési ismeretek átadása-átvétele
A munka becsületének hiánya	- Közfoglalkoztatás korszerűsítése - Közfoglalkoztatás keretében történő képzések növelése
Munkahelyek hiánya	- Munkahelyek létesítése, munkahelyek elérhetőségének javítása

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

A gyermekkorunk mindannyiunk felnőtt életét meghatározza, megalapozza, de mindenképpen befolyásolja. Éppen ezért talán a legnagyobb figyelem szükséges a gyermekek célcsoporton belül az esélyegyenlőség biztosítására, és egyúttal a legnagyobb felelőssége is a társadalomnak. A gyermekek jelentik a társadalmunk jövőjét.

A gyermekek azok, akik mások döntéseitől (szülők, pedagógusok stb.) függenek. A gyermekek azok, akik önálló életvitelre még nem képesek, gondoskodni, formálni, alakítani kell egyéniségüket és személyiségüket. Képességeiktől, anyagi és szociális körülményeiktől függően más-más törődést igényelnek.

A családok gyermeknevelésének támogatása önmagában szükséges, megkülönböztetetten pedig azokban a családokban, ahol fellelhető a hátrányos helyzet bármelyik jellemzője (alacsony iskolázottságú szülők, kevésbé gondoskodó szülők, alacsony jövedelem a családban, stb.)

Minden család más és más. A családok közötti különbözőséget hivatott ellentételezni (egyensúlyt teremteni) a mindenki számára egyaránt, azonos színvonalon biztosított és elérhető nevelési-oktatási intézmény (településünkön az óvoda és iskola). Ez azonban nem minden esetben elegendő. A közszolgáltató intézményeknek gondoskodni kell a felzárkóztatásról, a tehetséggondozásról egyaránt, de a sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztéséről is.

A családok közötti különbözőség miatt szükségesek a különböző ellátó rendszerek, mint például a családsegítés, gyermekjóléti szolgálat stb. működése, működtetése.

Településünkön a gyermekek száma folyamatosan csökken, mely elsősorban a születések számának csökkenéséből adódik (Lásd a bevezető 5. számú táblázata).

A gyermekkorú lakónépesség változást mutatjuk be a helyi népesség-nyilvántartás adatai alapján abból a célból, hogy a gyermekek ellátását milyen nagyságrendben kell biztosítani:

év	0-2 éves		3-6 éves		7-14 éves		összesen:
	férfi	nő	férfi	nő	férfi	nő	együtt
2008	22	32	42	32	99	100	327
2012	29	20	34	43	82	71	279

Helyi megfogalmazás szerint 5 év alatt 2 osztálynyi gyermekkel lett kevesebb.

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

A 2011. december 31-ei népesség-nyilvántartási adatok alapján településünkön a 0-14 közötti gyermekek száma 277 fő. A bevezetőben bemutatott természetes szaporodási mutató is alátámasztja a születések számának csökkenését. A településen élő gyermekkorú lakosság számának jelentős csökkenése következett be hosszabb távon. Ez a csökkenés a következő időszakban is várható, különböző mértékben.

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossgal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma

év	védelembe vett 18 év alattiak száma	Megszűntetett esetek száma a 18 év alatti védelembe vettek közül	veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma
2008	6	3	0
2009	4	6	3
2010	5	2	0
2011	4	5	12
2012	1	5	14

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adat

Az lenne a kívánatos, ha egy gyermeket sem kellene a gyámhatóságnak védelembe venni, vagy veszélyeztetetté nyilvánítani. Ezzel együtt elfogadhatónak tartjuk a veszélyeztetett, védelembe vett gyermekek számát, arányát a település gyermekkorú lakosságához viszonyítva. Indokolást igényel a veszélyeztetett kiskorú gyermekek számának növekedése.

Jogsabály változás következménye abban a tekintetben, hogy a 10 órától többet hiányzó tanulót veszélyeztetett gyermekként nyilvántartásba kell venni. Elsősorban a középfokú oktatási intézményekbe járó gyermekek esetében fordult elő.

Az iskola 2012. október 1-jei oktatási statisztikája szerint az integráltan oktatott sajátos nevelési igényű (SNI) gyermekek száma 3 fő, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel (BTM) gyermekek száma 32 fő volt a 154 fő tanulói létszámon belül.

A SNI gyermekek egészségi állapotuk szerinti sajátos gondozása megszervezett az intézményen belül külső szakértők igénybevételével. Ugyan ez jellemző a BTM-es gyermekek gondozása tekintetében is, valamint az iskola – pályázati lehetőségekkel is élve – külön foglalkozások keretében biztosítja a gyermekek felzárkóztatását, ezáltal elősegítve esélyegyenlőségüket.

A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek számát a a 4.4.4. és a 4.4.13. jelű táblázatokban mutatjuk be.

A címben jelölt gyermekek egészségügyi, szociális, lakhatási helyzetét egyedileg kell megítélni. Vélhetően a hátrányos helyzetű gyermek szociális, lakhatási körülményei átlag alattiak, és nem feltétlen következmény a problémás egészségügyi helyzet.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Kiegészítő gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Rendkívüli gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma
2008	152	2	0	0	0
2009	151	2	0	0	0
2010	171	2	0	0	0
2011	169	9	0	0	0
2012	163	9	0	0	0

Forrás: Önkormányzat

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre (RGYK) való jogosultság illeti meg azt a gyermeket, ahol a vagyoni helyzet figyelembe vétele mellett a családban az egy főre jutó jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 140 %-át, a programkészítés idején a 39.900,- Ft-ot. A jogosultság alapján a gyermeket térítési díj kedvezmény, évi két alkalommal pénzbeli támogatás illeti meg.

RGYK-ra a középfokú oktatási intézményben tanulók is jogosultak, ezért az RGYK-ra jogosultak arányának megítélésére fontos a 0-18 közötti lakosság szám: 369 fő.

A településen élők általános jövedelmi helyzetének számszerű bemutatására statisztikai adatok kevésbé állnak rendelkezésre. Egy-egy célcsoporton belül azonban készültek olyan táblázatok, melyek egy-egy réteg, csoport jövedelmi helyzetét jellemzik. Az RGYK-ban részesülő gyermekek száma is egy ilyen jellemző adat. Megítélésénél azonban egyrészt figyelembe kell venni, hogy a jogosultság szempontjából a családi pótlék is jövedelemnek számít, másrészt azt, hogy az RGYK-ra jogosult gyermek térítési díj fizetés nélkül veheti igénybe pl. az intézmények által szervezett étkeztetést.

Az RGYK-re jogosult gyermekek családjai általában más típusú szociális támogatásra is jogosultak lehetnek, mint például lakásfenntartási támogatás, stb, mely támogatás szintén függ a családban 1 főre jutó jövedelemtől.

c) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya

Szentistván település önkormányzata éveken keresztül helyi juttatásként biztosította, hogy a településen élő, a helyi általános iskolába járó minden gyermek ingyenesen juthasson a tankönyvekhez.

d) kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya

4.1.3. számú táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma

év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	50 %-os kedvezményben részesülők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-8. évfolyam	Ingyenes tankönyvellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
2008	31	9	53	22	101	0	0
2009	32	10	56	21	103	16	0
2010	34	8	55	21	104	12	25
2011	31	9	62	21	107	16	35
2012	32	7	63	20	105	16	39

Forrás: önkormányzati adat

A fenti táblázat a településen működő intézmények adatait mutatják az úgynevezett normatív támogatási igényléseknek megfelelően.

A helyzetfelmérés során megállapítást nyert, hogy több szülő nem kíséri figyelemmel a gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság lejártának határidejét, melynek következtében nem lesz jogosult étkezési térítési díj kedvezményre. A gyermekek intézményi étkeztetése azonban nagyon fontos, hiszen pontosan a kedvezményre jogosult családoknál nem, vagy kevésbé biztosított gyermekek megfelelő étkezése.

Kezdeményezéssel kell élni az intézmények felé, hogy a gyermekvédelmi felelősök (vagy a térítési díjat beszedő munkatárs) kísérik figyelemmel a jogosultság lejártát és arra időben hívják fel a szülők figyelmét.

Az önkormányzatnál keresni kell a lehetőségét a normatív kedvezményen túli térítési díj kedvezmény biztosításának.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya:

Nem releváns.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Nem releváns.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossgal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

Itt szükséges megjeleníteni

- a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzet fogalmát:

Hátrányos helyzetű gyermek az, aki rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult, ezen belül halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, kinek szülője nyilatkozatot tesz alacsony iskolai végzettségéről.

- fogyatékossgal élő fogalmat:

Sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd.

- a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő fogalmat:

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek.

Ők mindannyian különös figyelmet érdemlő gyermekek.

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma

év	védőnői álláshelyek száma	Egy védőnőre jutó 0-3 éves gyermekek száma
2008	1	69
2009	1	77
2010	1	61
2011	1	57
2012	1	72

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

A védőnői szolgálatot 1 főállású védőnő foglalkoztatásával az önkormányzat szervezi. A védőnő a I. számú háziorvosi körzetben lévő tanácsadóban és természetesen a gyermekek lakásán, illetve az intézményekben végzi munkáját. Az 1 fő védőnő elegendő (megfelel a jogszabályi előírásoknak is) és ezáltal a védőnői szolgáltatás minden gyermek számára elérhető.

A védőnői szolgálat biztosítja többek között:

- nővédelem,
- várandós anyák gondozása
- gyermekágyas gondozás,
- újszülött gondozás,
- óvodai, iskolai védőnői feladatok ellátása,
- család-gondozás,
- közösségi egészségfejlesztési programok szervezése.

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

Településünkön gyermekorvosi körzet nem működik, a két háziorvosi körzet vegyes praxisban végzi tevékenységét. A háziorvosok ellátják az iskola-egészségügyi feladatokat is.

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

4.3.4. számú táblázat - Családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma

év	családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma	családi napköziben a térítésmentes férőhelyek száma
2008	0	0
2009	0	0
2010	0	0
2011	0	0
2012	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Intézményi

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

ÓVODAI ELLÁTOTSÁG	db	
Az óvoda telephelyeinek száma	1	
Hány településről járnak be a gyermekek	0	
Óvodai férőhelyek száma	75	
Óvodai csoportok száma	3	
Az óvoda nyitvatartási ideje	06,30- 16,30	
A nyári óvoda-bezárás időtartama:	30 nap	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	7	0
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	7	0
Gyógypedagógusok létszáma	0	0
Dajka/gondozónő	3	0
Kisegítő személyzet	1	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

A 0-7 éves gyermekek speciális igényeinek kielégítésére nevelés területén jó színvonalú óvoda áll rendelkezésre, védőnői, iskolaorvosi ellátással, korai fejlesztésre is képes, jól képzett óvodapedagógusokkal.

Az óvoda jelenleg 1 SNI-s gyermeket nevel.

d) gyermekjóléti alapellátás

A gyermekek védelméről szóló törvény a gyermekjóléti alapellátás körében több intézményesített formát szabályoz, úgy mint a biztos kezdet gyerekház, a gyermekjóléti szolgálatok által végzett gyermekjóléti szolgáltatás, gyermekek napközbeni ellátásának több, lehetséges módja.

Önkormányzatunk a Mezőkövesdi Többcélú Kistérségi társulás útján működteti a gyermekjóléti szolgálatot. A településen lévő két intézményben gyermekvédelmi felelős pedagógus kerül megbízásra.

Gyermekek napközbeni ellátásának módja az óvoda, az iskolai napközi-otthon, és a tanulószobai ellátás.

Álláspontunk szerint a településen meglévő ellátások elegendőek és megfelelő színvonalúak. Igény esetén az óvodában óvoda-bölcsöde szervezhető, melynek feltételeit kevés ráfordítással meg lehet teremteni.

e) gyermekvédelem

Az önkormányzat a jogszabályokban meghatározott pénzbeli ellátásokon túl, a gyermekjóléti alapellátásnál ismertetettek szerint látja el gyermekvédelmi feladatait. Feladata a gyermekvédelemben résztvevők munkájának szervezése, összehangolása. A helyzetelemzés során kapott információk alapján a gyakorlatban megvalósul a különböző szervezetek együttműködése, azonban annak dokumentálása kívánni valót hagy maga után.

f) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

Nem releváns.

g) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

Az iskola és az óvoda saját alapdokumentumaiban meghatározott módon szervezi a gyermekek egészségfejlesztési, sport-, szabadidős programjait. Mindkét intézmény eszközellátottsága jó (sportudvar, tornaterem, megfelelő mennyiségű és választékos sportszerek állnak rendelkezésre). A mindennapos testnevelés, az iskolai sportkör, a különböző versenyeken való részvétel, de a helyi programok (István Király Napok, Dávid Ferenc Emléktorna, Diákönkormányzati nap) is ezt a célt szolgálják.

Hiányoznak a gyermekek számára a szünidős programok. Csökkenőben van a nyári tábor szervezése.

h) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei) ingyenes tankönyv

Az önkormányzat vásárolt élelmezés útján biztosítja az ellátottak étkeztetését, óvodában és napköziben napi háromszori étkezés, és lehetőség van úgynevezett menza igénybevételére. Míg az önkormányzat volt az iskola fenntartója minden gyermek ingyenesen jutott a tankönyvekhez.

i) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor járási, önkormányzati adat, civil érdekképviselők észrevételei
Nincs adat.

j) pozitív megkülönböztetés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) az ellátórendszerek keretein belül

Nincs adat.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

A településünkön működő két nevelési-oktatási intézményben (óvoda és iskola) integráltan történik a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek oktatása, nevelése. Az intézmények külső szakember bevonásával biztosítják a különleges helyzetű gyermekek részére szükséges sajátos ellátási formát.

A korábbi közoktatási jogszabályok a települési önkormányzatok számára azon sajátos nevelési igényű gyermekek oktatását tették kötelezővé, kik integráltan oktathatók. Ez a fogyatékossg súlyosságának a függvénye. Gyógypedagógiai oktatásra szervezett csoport nem működik településünkön.

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása

4.4.3. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai 3.

év	3-6 éves korú gyermekek száma	óvodai gyermekcsoportok száma	óvodai férőhelyek száma	óvodai feladat-ellátási helyek száma	óvodába beírt gyermekek száma	óvodai gyógypedagógiai csoportok száma
2008	74	3	75	1	62	0
2009	76	3	75	1	61	0
2010	67	3	75	1	60	0
2011	62	3	75	1	54	0
2012	77	3	75	1	61	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

4.4.4. számú táblázat - Az óvodai ellátás igénybevétele

2012-2013. év	3 éves	4 éves	5 éves	6 éves	7 éves	Összesen
Az intézménybe beíratott gyermekek létszáma	14	20	11	16		61
Más településről bejáró gyermekek létszáma	0	0	0	0		0
az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	0	0	0	0		0
a beíratott gyermekek közül a hátrányos helyzetűek létszáma	6	n.a.	12	8	n.a.	26
a beíratott gyermekek közül a halmozottan hátrányos helyzetűek létszáma	1	n.a.	5	5	n.a.	11

4.4.7. számú táblázat - Általános iskolában tanuló száma

tanév	Általános iskola 1-4 évfolyamon tanulók száma	Általános iskola 5-8 évfolyamon tanulók száma	általános iskolások száma	napközis tanulók száma	
	fő	fő	fő	fő	%
2010/2011	80	82	162	50	30,9%
2011/2012	79	73	152	58	38,2%
2012/2013	74	80	154	48	31,2%

Forrás: TeIR, KSH Tstar, intézményi statisztika

4.4.8. számú táblázat - Általános iskolák adatai

tanév	általános iskolai osztályok száma			általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban			általános iskolai feladat- ellátási helyek száma
	1-4 évfolyamon	5-8 évfolyamon	összesen	1-4 évfolyamon	5-8 évfolyamon	összesen	db
2010/2011	4	4	8	0	0	0	1
2011/2012	4	4	8	0	0	0	1
2012/2013	4	4	8	0	0	0	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar, intézményi statisztika

4.4.13. számú táblázat - Iskolai ellátás igénybevétele 2012-2013. tanév

	Létszám	Napközis	Bejáró	HH száma	HH aránya	HHH száma	HHHaránya
1. évfolyam	14	11	0	10	71%	6	43%
2. évfolyam	17	15	1	10	59%	4	24%
3. évfolyam	19	9	0	12	63%	3	16%
4. évfolyam	24	13	1	10	42%	5	21%
5. évfolyam	18		1	10	56%	1	6%
6. évfolyam	18		1	8	44%	4	22%
7. évfolyam	22			12	55%	4	18%
8. évfolyam	22			9	41%	2	9%
Összesen:	154	48	4	81	53%	29	19%

Forrás: Önkormányzati, intézményi adatok, KIR

A fenti táblázatok a településen működő intézmények adatait mutatják. Ezekbe az intézményekbe járó, kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátásáról és esélyegyenlőségéről kell gondoskodni az önkormányzatnak, illetve 2013. január 1-től az iskola állami fenntartójának.

Mint korábban már jeleztük, az iskolában a SNI tanulók száma 3 fő, a BTM-es gyermekek száma pedig 32 fő.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek óvodai ellátást és alapfokú iskolai oktatást vehetnek igénybe helyben. A nevelési-oktatási intézmények – saját nevelési programjaikban meghatározott módon – biztosítják részükre a sajátos, egyéni bánásmódot, törődést.

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

A településen működő intézmények szükség esetén külső szakértő igénybevételével biztosítják a kiegészítő szolgáltatásokat.

A programkészítés időszakában történő, közoktatásban végbemenő változások következtében veszélybe került az eddig szervezeten rendelkezésre álló, külső szakértői hálózat. Az állami iskolafenntartó felé kezdeményezni kell e kérdésnek a mielőbbi megoldását.

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregáció
Nem releváns.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések

4.4.12. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezettek a nappali oktatásban

tanév	8. évfolyamot eredményesen befejezettek száma / aránya a nappali rendszerű oktatásban	
	fő	%
2010/2011	26	100
2011/2012	12	100
2012/2013	22	100

Forrás: TeIR, KSH Tstar Forrás: Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

4.4.15. számú táblázat – Továbbtanulási mutatók középfokra nappali tagozaton

tanév	Gimnázium (%)		Szakközépiskola (érettségít adó képzés) (%)		Szakiskolai képzés (%)	
	összlétszámon belül	HHH- tanulók körében	összlétszámon belül	HHH- tanulók körében	összlétszámon belül	HHH- tanulók körében
2008/2009	26	0	44	0	30	100
2009/2010	21	0	54	0	25	100
2010/2011	19	0	41	0	40	100
2011/2012	8	0	17	50	75	50
2012/2013	27	0	55	50	18	50

Forrás: iskola adata

4.4.14. számú táblázat – Kompetenciamérési adatok

Országos kompetencia- mérés eredménye	2010		2011		2012		
	Iskola átlaga	Országos átlag	Iskola átlaga	Országos átlag	Iskola átlaga	HHH tanulók átlaga	Országos átlag
Szövegértés							
6. évfolyam	1557	1483	1549	1486	1460	n.a.	1472
8. évfolyam	–	–	1598	1577	1490	n.a.	1567
Matematika							
6. évfolyam	1550	1498	1549	1486	1495	n.a.	1489
8. évfolyam	–	–	1590	1601	1589	n.a.	1612

Forrás: Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

Településünkön időnként felvetődik a szülőknél a kétely, hogy azonos eséllyel indulnak-e a vidéki gyermekek, mint a városban lévő iskolába járó gyermekek. Fenti adatokat a kételyek eloszlására kívántuk bemutatni.

e) pozitív megkülönböztetés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Nem releváns.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek szakszerű ellátásához szükséges szakértők hiánya.	A nevelési tanácsadók e célból történő újraszervezése.
Szünidős programok hiánya	Szabadidő park továbbfejlesztése a gyermekek igényeihez igazodóan. A Művelődési házban nyári gyermekprogramok szervezéséhez humán erőforrás biztosítása.
A jövedelmi viszonyok csökkenése miatt megfizethetlenné válik az intézményi gyermekétkeztetés	Normatív kedvezményeken túli térítési díjkedvezmény biztosítása.

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

Ma már történelem a nők egyenjogúságáért folytatott küzdelem. Mivel ez az egyenjogúság küzdelem árán született, magában hordozza, hogy még nem teljes. Ezt támasztja alá, hogy diszkriminálásukat törvény tiltja.

Számtalan jogszabályi rendelkezés van érvényben a nők védelme érdekében.

Tanulmányok sokasága vizsgálja az egyenlő bánásmód meglétét és hiányát, különböző kategóriákat felállítva. Egyik ilyen kategória a nők munka-erőpiaci helyzete, foglalkoztatása, az „egyenlő munkáért – egyenlő bért kérdése; vagy a közéletben történő részvételük; a családban történő szerepvállalásból fakadó különbségek; a „gyengébb nem” kérdésköre.

Foglalkoztatottságuk elősegítése, egyenlő munkáért-egyenlő bért elv érvényesítése a nők gazdasági függetlenségének megteremtése érdekében szükséges. A gazdasági függetlenség megalapozza a nők egyéb területen történő érvényesülésének lehetőségét, biztonságát. Vizsgálatánál – mint minden más esetben is – nagy körültekintés szükséges, hiszen az esetlegesen meglévő különbségek munka-erőpiaci tulajdonságokból és diszkriminációból is adódhatnak, azonban ennek külön mérésére nincsenek statisztikai adatok. Munkaerő piaci tulajdonságok pl. iskolai végzettség, a munkáltató ágazati hovatartozása, mérete, stb.

Napjainkban azonban egyre gyakoribb a „nemek közötti esélyegyenlőség” kifejezés használata a „nők esélyegyenlősége” helyett. E két kifejezést mi most azért állítjuk párhuzamba egymással, mert társadalmi szinten igény és lehetőség adódik például a családon belüli szerepvállalás egyenlőségére (pl. apák és gyermekápolási szabadság).

Az esélyegyenlőségre irányuló törekvések mellett azonban féltjük az anyaság életcél, életérzést, melyet elsősorban a gazdasági viszonyok veszélyeztetnek. Mindezzel nem tartjuk ellentétesnek azt a vágyat, hogy minden ember szabadon, tőle független akadályok nélkül dönthesse el életcélját, például elsődlegesen szülő lesz, vagy elsődlegesen karriert épít.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében:

5.1.1. számú táblázat - Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

év	Munkavállalási korúak száma		Foglalkoztatottak		Munkanélküliek	
	férfiak	nők	férfiak	nők	férfiak	nők
2008	889	867	n.a.	n.a.	71	80
2009	871	858	n.a.	n.a.	98	100
2010	865	861	n.a.	n.a.	92	101
2011	867	852	n.a.	n.a.	86	102
2012	859	833	n.a.	n.a.	107	92

Forrás: Telr és helyi adatgyűjtés

A táblázatban szereplő adatokat már elemeztük a mélyszegénységben élők célcsoport tekintetében. Itt most annak címe szerint vizsgáljuk az azokat. Megjegyezzük: a foglalkoztatottakra vonatkozóan – települési bontásban – nem találtunk statisztikai adatokat, a helyi adatgyűjtésre irányuló munkaráfordítást pedig annak hasznáival ellentétesnek tartjuk.

A 3.2.1. jelű táblázatban arányszámot is számoltunk. Az arányszámok azt mutatták, hogy a munkavállaló korú népességhez viszonyítva magasabb a nők munkanélkülisége, a különbség azonban nem olyan mértékű, melyből következtetni kellene a nők munkaerő-piaci hátrányos helyzetére, esetleges megkülönböztetésre.

Statisztikai adatok használata nélkül rögzítjük azonban – a teljesség igénye nélkül – hogy településünkön a közszolgáltatásban, a kereskedelemben, egyéb személyi szolgáltatásokban nagyobb arányú a nők foglalkoztatása, mint a férfiaké.

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

5.1.2. számú táblázat - Nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

év	Foglalkoztatást segítő programok száma	Képzési programok száma	részvevők száma	részvevő nők száma
2008	0	0	0	0
2009	0	0	0	0
2010	0	0	0	0
2011	0	0	0	0
2012	0	0	0	0

Forrás: Helyi adatgyűjtés

A táblázat adata a helyben szervezett programokat jelenti, mely nemleges.

A településünkön élő nők ilyen típusú programokban való részvételét települési szinten nem tudjuk számszerűsíteni. A helyzetelemzés során e kérdésre irányuló információszerzés érdekében kezdeményezett beszélgetésekből azt állapíthatjuk meg, hogy Munkaügyi Hivatal, más célszervezetek által szervezett képzési lehetőséggel élnek, azonos mértékben mint a férfiak.

A 2013-ban szervezett közfoglalkoztatás tartalmaz mezőgazdasági jellegű képzésben történő részvételt. Célszerű ezt a kezdeményezést folytatni a jövőben is. Lehet az ilyen típusú képzés kevésbé járul hozzá az érintettek foglalkoztatásának elősegítéséhez, de életvezetésük változtatásához hozzájárulhat (saját konyhakert művelése, hasznosítása.)

Jelen időszakban hajlandóság van a tudásuk és tapasztalatuk átadására az átadók részéről az „egymástól történő tanulás” elv mentén. Célszerű a kezdeményezést felkarolni, támogatni, különösen a mélyszegénységben élő nők körében kínálni, népszerűsíteni. E célcsoportban a megfelelő életvezetési módszerek hiánya is hozzájárulhat a elszegényedésük folyamatához, de még inkább az előítéletek fennmaradásához, és elősegítheti a kirekesztődést.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Ennek a szempontnak megfelelő válaszkéréshez nem is kezdtünk statisztikai adatok alapján kutatni. Alacsony iskolai végzettséggel is betölthető munkakörök (pl. takarítónő, mezőgazdasági

termelés, konyhai kisegítők) vannak, egyes vélemények szerint talán nagyobb is az elhelyezkedési lehetőség, mint a képesítéshez kötött munkakörökben, mondván, hogy például „takarító nőre mindig szükség van.”

Önkormányzatunk a közfoglalkoztatás szervezése kapcsán szem előtt tartja a nők foglalkoztatásának szükségességét.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

Településünk lakói körében nincs információnk ilyen hátrányos megkülönböztetésről.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

5.2 számú táblázat - A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások

év	3 év alatti gyermekek száma a településen	működő bölcsődék száma	bölcsődei férőhelyek száma		működő családi napközök száma	férőhelyek száma családi napközökben	férőhelyek összesen
			önkormányzati	egyéb			
2008	52	0	0	0	0	0	0
2009	53	0	0	0	0	0	0
2010	50	0	0	0	0	0	0
2011	45	0	0	0	0	0	0
2012	47	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR és helyi adatgyűjtés

Az önkormányzat működtetett bölcsődét, azonban több mint 10 éve megszüntetésre került – kihasználatlanság miatt. Településünkön még erősen él a gyermekek otthoni gondozására a gyermek 3 éves koráig történő fizetés nélküli szabadság igénybevétele.

A közoktatási szabályok lehetővé tették a 2 és fél éves gyermekek óvodába történő felvételét, mely munkába állás esetén lehetőséget teremtett a gyermek intézményben történő gondozására. Nagy mértékben jelen van továbbá a családi segítségnyújtás.

Igény és szükség esetén a településen működő óvodán belül kis ráfordítással óvoda-bölcsőde szervezhető, hiszen a 75 férőhelyes óvodában az átlagos gyermeklétszám folyamatosan 70 fő alatti.

Az óvoda 06,30 – 16,30 óra közötti nyitva tartása a más településre eljárók munkába járását segíti. A helyben lakó és helyben dolgozó nők, ha nem intézményesített, szabályozott formában is – a munkáltatók megfelelő hozzáállásából adódóan – munkaidőben kisebb, a gyermekek ügyeivel összefüggő feladatait elláthatják.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

5.3. számú táblázat - Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

év	védőnők száma	0-3 év közötti gyermekek száma	átlagos gyermekszám védőnőnként
2008	1	69	69
2009	1	77	77
2010	1	61	61
2011	1	57	57
2012	1	72	72

Forrás: TeIR és helyi adatgyűjtés

A védőnői szolgálatot felsőfokú végzettségű, teljes munkaidőben foglalkoztatott közalkalmazott biztosításával az önkormányzat szervezi. A gyermeklétszám ellátására az 1 fő védőnő elegendő. Az ilyen módon szervezett védőnői szolgálat alkalmas a családtervezéshez, a gyermekgondozáshoz kapcsolódó tájékoztató, felvilágosító feladatok ellátására.

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak:

Annak megállapítására, hogy településünkön felelhető-e a nőket érő erőszak, nincsenek statisztikai adatok. Nem csak települési viszonylatban, de térségi, országos viszonylatban sem valószínű, hogy ilyen hozzáférhető kimutatások készülnek. Helyismeretünk alapján, a különböző intézményektől, szolgáltatóktól, segítő szolgálatoktól, civil szervezetektől kért és kapott információk alapján kijelenthetjük, hogy településünkön a célcsoport vonatkozásában ezen a területen nincs olyan probléma, mely intézkedést igényelne. Azt természetesen nem állíthatjuk határozottan, hogy esetenként nem fordul elő, de ha előfordul is, nem válik nyilvánossá.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaothton, családok átmeneti otthona)

Településünkön belül nincs olyan szervezet, mely krízishelyzetbe került emberek, családok részére nyújtana szolgáltatást. Nem is állapítható meg, hogy a krízishelyzetbe kerülés olyan súllyal és mértékben jelenne meg a településen, mely szükségessé tenné a célcsoport szempontjából krízishelyzetbe kerülőkkel történő célzott foglalkozás szervezetté tételét.

Az önkormányzat a szociális ellátó rendszere útján, a településen – ugyan már csökkenő mértékben – meglévő jószomszédi viszony, a családi kötelékek egy-egy ritkán előforduló esetet kezelni tud.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Azzal értünk egyet, hogy a nők szerepe a közéletben nem kvóta kérdése, részvételük természetes, a sokféleség érdekében szükséges. Településünk viszonylatában a 7 fő képviselő-testületi tagból 2 fő nő, közülük egy az alpolgármester. Nő látja el a jegyzői feladatokat, az óvoda vezetője, a település közösségi életét, közművelődését szervező nonprofit Kft ügyvezetője nő, az iskola igazgató helyettese szintén.

A felsorolt példák nem csak azt támasztják alá, hogy a nők részt vesznek a település közéletében, de azt is – beosztásukkal együtt járva -, hogy aktívan járulnak hozzá a település közéletének szervezéséhez, a közfeladatok ellátásához.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések:

Településünkön a nőket fokozottan érintő társadalmi probléma nem lelhető fel, ezért a felszámolásukra irányuló kezdeményesések sem relevánsak.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A mélyszegénységben élő nők nem megfelelő életvezetése	Közösségi program szervezése – egymástól történő tanulás elven.

6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége

Az idősek az a célcsoport, akiket koruknál fogva érhetnek hátrányok. Az idősek az a célcsoport, kik koruk, egészségi állapotuk miatt önmaguk ellátására képtelenné válhatnak, ebből az állapotukból eredően a szolgáltatások igénybevétele is okozhat problémát számukra. A célcsoport sajátosságai sajátos ellátórendszereket is szükségessé tesznek.

A nyugodt öregkor, a célcsoport számára az élhető körülmények megléte egy élet elismerését, megbecsülését is jelenti. A társadalomnak, így településünknek is az a feladata, hogy az esélyegyenlőség biztosításával hozzájáruljon ehhez az elismeréshez.

A társadalmi változások következtében alább hagyott a több generáció együttélését jelentő családi modell. A gyermekek távolléte miatt a településre, a települési közösségre több feladat hárul. Még nagyobb szerepet kap az ellátórendszerek megléte, az ellátásokhoz történő hozzájutásban történő segítségnyújtás.

Az idős kor egyik legveszélyesebb velejárója az elmagányosodás. Nagy szükség van az egymásra figyelésre, melynek egyik eszköze a jó szomszédi viszony egészséges fenntartása.

Az esélyegyenlőség biztosítására irányuló intézkedéseknek meg kell próbálni ellentételezni a negatív gazdasági hatásokat, melyek jelentkehetnek a szociális és ellátó rendszerek racionalizálásában.

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők száma nemek szerint

év	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő férfiak száma	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő nők száma	összes nyugdíjas
2008	411	606	1017
2009	400	591	991
2010	405	568	973
2011	391	554	945
2012	n.a	n.a	#ÉRTÉK!

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A fenti adatok forráshelyén nincs arra vonatkozó információ, hogy milyen ellátásokat ért a nyugdíjszerű ellátásokon. Nem is célszerű ezt kibontani, annál is inkább, mivel az erre irányuló szabályozások az évek során folyamatosan változtak, átalakultak, nem beszélve a közelmúltban végbe ment változásokról, a következő időszakra vonatkozó új szabályozásokról.

A fenti táblázat adatai azt tükrözik, hogy a településünkön élő idős korúak rendelkeznek jövedelemmel. Ha a 2011. évi adatot összevetjük a bevezető rész 2. számú táblázatának 2011. évi 60 év feletti népességi adattal (726 fő – 28 %) látható, hogy az aktív korúnak mondható népességből is jelentős számú a nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő.

Az idősek esélyegyenlőségi helyzetének vizsgálata körében fontos mutatószám lehet az özvegy családi állapotúak száma. Az önkormányzatnál fellelhető népszámlálási adatok alapján 2012-ben az állandó lakosok számán belül 36 özvegy férfi és 258 özvegy nő él településünkön, kb. a 60 éven felüli népesség 1/3-a. Feladatként kell kezelni az idősek közösségi életének, közösségben történő ellátásának szükségességét az elmagányosodás és az azzal járó következmények megakadályozására.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

A mélyszegénységben élők célcsoportnál a 3.2.2. számú táblázatban a regisztrált munkanélküliek számát korcsoport szerint mutattuk be. Ebből a táblázatból megállapítható, hogy az 55 év feletti regisztrált munkanélküliek száma a vizsgált időintervallumban 8 főről 32 főre növekedett. Ez aggályos.

Új keletű munkanélküli ellátási forma a Ft. 30. §-a szerinti nyugdíj előtti álláskeresői segély, melyre egyéb feltételek fennállása esetén az jogosult, aki a nyugdíjkorhatárt 5 éven belül tölti be.

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

A helyzetelemzésben már korábban is kifejtettük, hogy a 60 év felettieket tekintjük időseknek, nyugdíjasnak. A jelenlegi új jogszabályi rendelkezések alapján a következő esélyegyenlőségi program készítésénél már célszerű lesz a nyugdíjasokat 60 év felett vizsgálni.

Az esélyegyenlőségi szempontokat a munkaerő piacon azonban jelen időszakban az 55 év feletti foglalkoztatása kapcsán szükséges szem előtt tartani. A hatályos jogszabályok az 55 év feletti foglalkoztatását járulékos kedvezményekkel segítik és ösztönzik a munkáltatókat. Napjainkban, mikor arra irányuló törekvések és szabályok vannak, hogy bizonyos ágazatokban ne kerüljön sor nyugdíjas korú foglalkoztatására, kissé ellentmondásosnak látszik ennek a szempontnak a vizsgálata.

Helyismeretünk alapján azonban van igény a nyugdíjas korúak foglalkoztatására tapasztalatukra, munkához való hozzáállásukra építenek a munkáltatók.

b) tevékeny időskor (pl. élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen)

Idősek foglalkoztatását segítő programokról a településen nincs információ. Rögzítjük azonban, hogy a kiskertek művelése sok nyugdíjasnak, idős korúnak ad hasznos elfoglaltságot. Tevékenyen vesznek részt az unokák nevelésében, gondozásában, felügyeletében.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Nincs bizonyított információk hátrányos megkülönböztetésről.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

Elsősorban az idősek számára fenntartott közszolgáltatások településünkön: szociális étkeztetés, házi gondozás. Az idős emberek közösségi életének egy színtere a római katolikus hitélet gyakorlása.

Településünkön közösségi közlekedés nincs.

Helyben szakosított ellátási forma sem érhető el.

a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

Településünkön két háziorvosi rendelő működik. Az idősek számára lehetőség van a háziorvosi szolgáltatást nevéhez hűen, otthonukban is igénybe venni. Az önkormányzat szociális étkeztetés szolgáltatást tart fenn (ebéd házhozszállítási lehetőséggel együtt) és a Mezőkövesdi Többcélú társulás útján házi gondozószolgálatot tesz elérhetővé az arra rászoruló, azt igénylő idős emberek számára.

Ugyancsak a Mezőkövesdi Többcélú társulás útján szervezi az önkormányzat az éjszakai és hétvégi orvosi ügyeletet.

Az időskorú lakosság biztonságérzetét a jól működő helyi Polgárőr Egyesület nagymértékben elősegíti.

Településünkön nem található idősek nappali ellátását nyújtó intézmény. Az idősek szociális ellátását biztosító lehetőség még az idős korúak járadéka.

6.3.1. számú táblázat - 64 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

év	64 év feletti lakosság száma	nappali ellátásban részesülő időskorúak száma	
	fő	fő	%
2008	564	0	0%
2009	566	0	0%
2010	555	0	0%
2011	547	0	0%
2012	538	0	0%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.3.2. számú táblázat - Időskorúak járadékában részesülők száma

év	időskorúak járadékában részesülők száma
2008	1
2009	1
2010	1
2011	1
2012	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az önkormányzat művelődési házat, könyvtárat tart fenn. Évenként több kulturális rendezvényt szervez: Gasztrokulturális fesztivál, Matyó lakodalom stb. Az idős korú lakosság körében megkülönböztetett helyet foglal el a „Karcos Murci” Hagyományőrző Színjátszó egyesület által színpadra állított népi életképek ünnepekhez kötődő (farsang, karácsony stb.) megtekintése. A SZKULTINFÓ nonprofit Kft üzemeltetésében lévő művelődési ház és könyvtár többek között gyakran hirdet színházlátogatásokat. Olvasó klubbot működtet a téli időszakban.

c) idősek informatikai jártassága

A művelődési házban nyilvános e-Magyarországpont működik. Helyismeretből tudjuk, hogy a háztartások többségében megtalálható a számítógép és az internet. Az idősek informatikai jártasságát nem tartjuk teljes körűen elterjedtnek, azonban fellelhető, különösen a távol élő gyermekeikkel történő kapcsolattartás területén.

A Gyöngyösbokrétás Hagyományőrző Egyesület már szervezett „kattints nagy!” programot.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Minden évben nagy érdeklődés kíséri az Idősek világnapja rendezvényt. A Gyöngyösbokrétás Hagyományőrző Egyesület elsősorban a matyó népi hagyományok őrzésére vállalkozott. Aktív szervezeti életet élnek. Tagjai elsősorban idősödő nők. Programjaikon szívesen látják a nem tagok részvételét.

Településünkön nagy hagyománya van a labdarúgásnak. Az idős korosztályú férfiak egyik közösségi életének a színtere a Szentistváni TITÁN SE csapatának történő szurkolás.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Özvegység, egyedülállóság következtében az elmagányosodás, lakásfenntartás veszélye	Bentlakásos idősek otthona létesítése, működtetése

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

A fogyatékkal élő emberek esélyegyenlőségének megteremtése érdekében az egyik legfontosabb feladat annak a szemléletnek az elterjedése, elterjesztése, hogy a fogyatékkal élő ember mások segítségének igénybevétele nélkül tudjon hozzájutni a különböző szolgáltatásokhoz. Fontos továbbá, hogy legyenek olyan intézmények, ellátó rendszerek, melyek a fogyatékkal élő emberek sajátos élethelyzetének megfelelő, speciális ellátást tudnak nyújtani számukra.

Minden településen élnek fogyatékkal élő emberek. Irreális célkitűzés lenne, hogy minden településen, a településen belül elérhető legyen a speciális ellátás. Cél lehet azonban olyan körülmények, információáramoltatás kialakítása, hogy a más településeken, távolabb lévő speciális szolgáltatások lehetősége eljusson a fogyatékkal élőkhez, hozzá jussanak a sajátosságaikra tekintettel kialakított ellátási és támogatási rendszerekhez.

Követelmény azonban, hogy minél szélesebb körben tudják egyenlő eséllyel igénybe venni a különböző szolgáltatásokat. Ennek egyik biztosítéka és eszköze a komplex, infokommunikációs akadálymentesítés. Ma már valamennyi fogyatékosági csoporthoz tartozó ember azaz a mozgássérült, látássérült, hallássérült értelmi sérült, autista és súlyosan halmozottan fogyatékkal élő emberek speciális szükségleteinek figyelembe vételét kell a komplex akadálymentesítés, azaz az egyenlő esélyű hozzáférés megteremtése alatt érteni. A mozgássérültek érdekében történő akadálymentesítés napjainkban elterjedtebb, mint a komplex akadálymentesítés. A köztudatban az is kevésbé van jelen, hogy az akadálymentesítés nem csak a fogyatékkal élő embereknek biztosít az egészséges emberekkel azonos életlehetőséget, de jól szolgálhatja az időseket, a kisgyermekeseket, stb.

Az akadálymentesítés nagy kihívás a társadalom számára, hiszen az épített környezetünk nagy részét akadálymentesítés nélkül örököltük. Ma már követelmény új létesítmény építése esetén az akadálymentesítés, a meglévő épületek akadálymentesítése azonban nehezebb és csak jelentős pénzügyi forrással megvalósítható. Létesítmény alatt épületeket, utakat, tereket, járdákat, közlekedési eszközöket is értünk, hiszen hiába való lehet egy épület akadálymentesítése, ha az épülethez való eljutás nem az.

Fontos, hogy az akadálymentesítés terjedjen ki a létesítményekben lévő használati, berendezési tárgyakra is.

Fogyatékkal élők esélyegyenlőségének megteremtése – mint minden más célcsoport esélyegyenlőségének biztosítása is – minden társadalmi szereplő feladata és felelőssége.

7.1 A településen fogyatékosággal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

Az adatvédelmi szabályok szerint a fogyatékoság különleges adat. Nyilvántartani csak külön szabályok alapján és csak az érintett írásbeli hozzájárulásával lehet. Erre tekintettel az érintett célcsoportba tartozók számát településünkön nem tudjuk bemutatni. Helyismeretből azonban tudjuk, hogy településünkön is élnek különböző fogyatékosággal rendelkező emberek. Megállapíthatjuk, hogy a számok ismerete nélkül is azonos a feladat.

A mozgáskorlátozottak vélhetően nagyobb számával találkozánk, hiszen esetükben településünkre is kiterjedően, Mezőkövesdi székhellyel érdekvédelmi szervezet (egyesület) működik. Az egyesület helyi megbízottja rendszeresen tart fogadóórát a Művelődési házban. Az összefogás jeleként az egyesület megfontolás tárgyává tette a más fogyatékkal élők érdekvédelmének a felvállalását is.

A mozgáskorlátozottság szemmel látható fogyatékoság. Több lakótársunkat látjuk a speciálisan részükre kifejlesztett elektromos eszközzel közlekedni a település utcáin.

A más fogyatékkal élők száma jóval kevesebb és mint jeleztük nem is ismert. A jelző rendszer azonban jól működik településünkön, ezért például speciálisan egy látássérült lakótársunk közlekedésének elősegítésére került felújításra nemrég egy hosszabb járda szakasz. Van információnk fiatal látássérült lakótársunk más városban történő speciális ellátásáról.

a) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)

Településünkön védett foglalkoztatásról nincs információnk. A közfoglalkoztatottak között nem tudunk fogyatékkal élőről. A munkáltatók biztosítanak munkalehetőséget fogyatékkal élők, megváltozott munkaképességűek részére, mint például őrző-védő szolgálat, stb.

b) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Nincs információnk településünkön hátrányos megkülönböztetésről

c) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

Önálló életvitelt támogató szolgáltatás a szociális étkeztetés- házhozzállítással, házi segítségnyújtás

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzügyi és természetbeni ellátása, kedvezményei

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma

év	megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma	egészségkárosodott személyek szociális ellátásaiban részesülők száma
2008	74	2
2009	68	2
2010	65	3
2011	216	3
2012	n.a.	2

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az esélyegyenlőségi program elkészítéséhez, segítséghez kapott adatbázishoz történő hozzáférés során kevés adatot találtunk a fogyatékos emberek pénzügyi ellátásáról. A statisztikai adatok gyűjtése és elemzése során itt is számolnunk kell azzal, hogy a vizsgált időintervallumban lényeges változáson ment keresztül a támogatási rendszer. Bizonyítja mindezt az is, hogy a jelzett

adatbázisban megváltozott munkaképességűek ellátása címen 2011-ben már nem találtunk adatot, találtunk azonban rokkantsági és rehabilitációs ellátásban részesülőket megemelkedett nagyságrendben: 216 fő.

A fenti táblázat tehát számunkra csak azt mutatja meg, hogy településünk lakói között is élnek megváltozott munkaképességű emberek, akiket fogyatékkal élők célcsoportba számításba lehet venni.

Más célcsoportok vonatkozásában is vizsgáltuk, hogy hozzá jutnak-e az érintettek az ő támogatásukra elérhető támogatásokhoz, pénzbeli ellátásokhoz. Itt is megállapíthatjuk, hogy bár nincsenek pontos szám adatok, de a településen működő ellátó rendszerek, szolgáltatások (házi orvos, az önkormányzat és intézményeiben dolgozók stb.) figyelmet fordítanak az erre irányuló tájékoztatásra.

A fogyatékkal élők pénzbeli és természetbeni ellátására többféle jogszabály nyújt lehetőséget. A teljesség igénye nélkül: fogyatékosági támogatás, mozgáskorlátozottak parkolási engedélye, gépjárműszerzési támogatása, adókedvezménye, közgyógyigazolvány, stb. Helyismeretünk alapján rögzítjük, hogy a támogatásokat, kedvezményeket igénybe veszik.

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma

év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma		
	önkormányzati fenntartású intézményben	egyházi fenntartású intézményben	civil fenntartású intézményben
2008	n.a.	n.a.	n.a.
2009	n.a.	n.a.	n.a.
2010	n.a.	n.a.	n.a.
2011	n.a.	n.a.	n.a.
2012	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar; a központi adatokat célszerű bontani a helyi adatszolgáltatók segítségével

Sajnos nincs adatunk a nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek számáról. Helyben ilyen intézmény nincs.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

Külön törvény, az 1998. évi XXVI. törvény rendelkezik a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenőségük biztosításáról. A törvény alapelveként határozza meg:

- Az államnak, a társadalom szervezeteinek és tagjainak oly módon kell tevékenységüket végezni, hogy az ne okozhasson olyan károsodást, amely fogyatékoság kialakulásához vezet, illetve olyan körülményeket kell létrehozni, amelyben a fogyatékos emberek képesek lesznek teljesebb életre és a fogyatékoságukból fakadó terheik csökkenthetőek.
- A fogyatékos személyekkel kapcsolatos magatartás, tevékenység során úgy kell eljárni, hogy az a fogyatékos állapot rosszabbodását megelőzze, illetőleg annak következményeit enyhítse.

- A tervezési, döntési folyamatok során kiemelten kell kezelni a fogyatékos személyek sajátos szükségleteit, és figyelemmel kell lenni arra, hogy a fogyatékos személyek a bárki által igénybe vehető lehetőségekkel csak különleges megoldások alkalmazása esetén élhetnek.
- A fogyatékos személyeket érintő döntések során tekintettel kell lenni arra, hogy a fogyatékos személyek a társadalom és a helyi közösség egyenrangú tagjai, ezért meg kell teremteni azokat a feltételeket, amelyek lehetővé teszik számukra a társadalmi életben való részvételt.
- Az állam köteles gondoskodni a fogyatékos személyeket megillető jogok érvényesítéséről, a fogyatékos személyek hátrányait kompenzáló intézményrendszer működtetéséről a nemzetgazdaság mindenkorai lehetőségeivel összhangban.
- A fogyatékos személyek az őket mindenki mással egyenlően megillető jogaikkal állapotukból fakadóan kevésbé tudnak élni, ezért indokolt, hogy minden lehetséges módon előnyben részesüljenek.

A fogyatékkal élő személyeket megilleti:

- az akadálymentes környezet,
- az akadálymentes kommunikáció
- a közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés,
- az akadálymentes közlekedés
- segédeszközök,
- a sajátos egészségügyi ellátás, oktatás, képzés és foglalkoztatás,
- lehetővé kell tenni számukra a kulturális és sportintézmények látogatását, használatát,
- biztosítani kell számukra a rehabilitációt,
- jövedelmi viszonyaikra tekintet nélkül pénzbeli fogyatékosági támogatásra jogosultak.

a) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége:

Az önkormányzat tulajdonában lévő középületek utólagosan tehetők akadálymentesítetté. Ennek megvalósítására – gazdasági, anyagi helyzetéből adódóan – csak pályázati támogatás igénybevételevel képes. A programozási időszak elején komplex módon akadálymentesített az óvoda épülete. Egyéb közintézmények akadálymentesítettsége részleges, vagy nincs akadálymentesítve. Szükségesnek tartjuk az épületek akadálymentesítésében fontossági sorrendet felállítani, így elsőbbséget kell, hogy élvezzen az orvosi rendelő akadálymentesítése.

b) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

Helyben elérhető közszolgáltatások: egészségügyi alapellátás, közigazgatás, alapfokú nevelés, oktatás. Településünkön Művelődési Ház és könyvtár működik, Sportpálya üzemel a TITÁN Sportegyesület használatában és szervezésében. Szolgáltató épületek: Gyógyszertár, posta, kereskedelmi egységek.

Fellelhető a magántulajdonú lakások részleges akadálymentesítettsége, mint pl. fürdőszoba célszerű kialakítása, stb.

A létesítmények akadálymentesítettsége alapvetően nem biztosított. A gazdálkodó szervezetek felé javaslattal, kezdeményezéssel kell élni az akadálymentesítés lehetőség szerinti előtérbe helyezésére.

c) munkahelyek akadálymentesítettsége

Településünkön az óvodán kívül nincs információnk akadálymentesített munkahelyekről.

d) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

Járdák, parkok akadálymentesítettsége felmérése kapcsán a részleges akadálymentesítettség megléte megállapítás a helytálló, elsősorban e létesítmények jellegéből adódóan. Helyi közlekedés nincs. A helyközi autóbusz közlekedésben már megjelennek a komplex módon akadálymentesített autóbuszok.

e) fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások

Mozgássérültek Mezőkövesdi Egyesülete heti rendszerességű ügyfélfogadása.

f) pozitív megkülönböztetés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Nincs információnk pozitív megkülönböztetésről.

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Akadálymentesített középületek (ide értve a templomot is), kereskedelmi egységek, munkahelyek hiánya	- Az akadálymentesítés szükségességének és fontosságának tudatosítása a gazdálkodó szervezetek, egyház irányába. - Utólagos akadálymentesítés ütemezése a közszolgáltatásban.
A különböző fogyatékkal élők érdekvédelmi szervezeteinek hiánya	Érdekvédelem elősegítése, tájékoztatás a településen kívül, de közelben elérhető ilyen szervezetek elérhetőségéről.

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

A pénz meghatározó az emberiség életében, azonban sokszor az információ megléte, a közös gondolkodás, a közös cselekvés hozhat olyan eredményeket, mellyel „pótolni” lehet a pénz hiányának egy részét. A közös gondolkodáshoz, cselekvéshez elengedhetetlenek a partnerek.

A partnerek szükségessége különösen fontos az esélyegyenlőség szempontjából, hiszen az esélyegyenlőség megvalósításában, javításában különösen fontos a megfelelő szemlélet, a szemlélet szükség szerinti formálásához pedig a széles körben történő elterjesztés elengedhetetlen.

Az esélyegyenlőségi program legnagyobb hozadékát abban látjuk, hogy ráirányítja a figyelmet a célcsoportok esélyegyenlőségi szempontjaira. A legfőbb szempont, hogy az esélyegyenlőség biztosítása közösségi, ösztársadalmi ügy, eredményességéhez nélkülözhetetlen a társadalom minden szereplőjének (gazdaság, közigazgatás, közszolgáltatás, civil szféra, egyház, magánszemélyek) közreműködése.

a) a 3–7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése

Az esélyegyenlőség, az esélyegyenlőségi program megvalósításában mindenképpen partnerként kell rész venni

- az önkormányzat által fenntartott intézményeknek, szervezeteknek: Közös önkormányzati hivatal, Szentistváni Napközi-otthonos Óvoda, a Művelődési Házat működtető SZKULTINFO Nonprofit Kft, valamint az István Király Általános Iskola, igaz fenntartója nem az önkormányzat a programkészítés időszakában,
- az önkormányzat kötelező feladatellátásában résztvevő szervezeteknek: vállalkozásban történő háziorvosi ellátás, közszolgáltatók, Munkaügyi Hivatal.
- célszerinti tevékenységüknek megfelelően a térségi állami szervezeteknek, mint pl. Munkaügyi Hivatal, a térségi feladatot ellátó középfokú oktatási intézmények stb.

A meglévő jó kapcsolatot fenn kell tartani a célok megvalósítása érdekében a helyi civil szervezetekkel: „Karcos Murci” Hagyományőrző Színjátszó Egyesület, Gyöngyösbokrétás Hagyományőrző Egyesület, Szentistváni TITÁN Sportegyesület, Szentistváni Polgárőr Egyesület.

A meglévő jó kapcsolatot fenn kell tartani a térségi hatókörű érdekvédelmi szervezetekkel, mint például a Mezőkövesdi Mozgássérültek Egyesülete.

A településen lévő gazdálkodókat - a programról történt tájékoztatással egyidőben - kérni kell, hogy tevékenységük során tartsák szem előtt az esélyegyenlőség biztosítását.

b) önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása

Önkormányzati és civil szektor közötti partnerséget kifogástalannak tartjuk. Az önkormányzat és a nemzetiségi önkormányzat közötti partnerség tartalmának újragondolása szükséges az

eredményesség érdekében. Az önkormányzat és az egyház tiszteletben tartja a másik tevékenységét.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség

Az önkormányzatok közötti együttműködés társulás formájában több területen megvalósul: orvosi ügyelet, házigondozás, családsegítő szolgálat közös működtetésében, célzottan esélyegyenlőség biztosítására irányuló tevékenységhez kapcsolódóan – indokolt esetben – fejleszthető.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Tiszteletben tartva a két önkormányzat önállóságát ezen szempont szerint nem kívánunk megállapítást tenni.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Mindenképpen esélyegyenlőségi tevékenységnek is minősítjük önmagában a civil szervezetek meglétét. Tevékenységükkel közösségi életet biztosítanak, hozzájárulnak a település kulturális életéhez, ezáltal a kultúra helyben történő eléréséhez, stb.

Célzottan esélyegyenlőségi szempontok érvényesítésére, biztosítására, megteremtésére irányuló, helyi székhelyű civil szervezet nincs.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

A gazdaság helyi szereplői törekednek az esélyegyenlőségi szempontok betartására, lehetőségeik függvényében.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamatába.

Az esélyegyenlőségi program elkészítésébe a HEP Fórum működött közre (szervezeti ábráját az intézkedési terv megvalósítás címnél mutatjuk be.

A Fórumot 14 fő részvételével kívántuk megalakítani. A célcsoportoknak megfelelően 5x2 fős munkacsoportot terveztünk, a munkacsoportok a romák/mélyszegénységben élők munkacsoport kivételével megalakultak és elvégezték a rájuk háruló előkészítési feladatokat. A Fórum tagja továbbá az önkormányzat képviselőjében az alpolgármester, a szociálpolitikai kerekasztal képviselője, a Roma Nemzetiségi Önkormányzat Elnöke – aki nem vett részt az előkészítő munkában -, valamint az esélyegyenlőségi referens.

A program-tervezetet társadalmi vitára bocsátottuk: véleményezésre megküldtük a település civil szervezeteinek, a nagyobb gazdálkodó szervezeteknek, a Szentistváni Roma Nemzetiségi Önkormányzatnak, és a Képviselő-testület Szervezeti és Működési Szabályzatában foglaltaknak megfelelően közzé tettük a település honlapján.

b) az *a)* pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása.

A program végrehajtásának nyomon követése a Fórum feladata. A Fórum évenként kívánja áttekinteni a megvalósulás folyamatát, melyhez kérni fogja a véleményezésbe aktívan résztvevők észrevételeit, javaslatait. A Fórum a megállapításairól összefoglalót készít, melyet a település polgármestere útján tájékoztatásként a Képviselő-testület elé terjeszt.

A program időszaka felénél szükség esetén a Fórum javaslatot tesz a program esetleges módosítására.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Roma és nem roma lakosság közötti ellentét megléte. Szegénység, mélyszegénység erősödése, mélyülése. A munka becsületének hiánya. Munkahelyek hiánya.	- Roma közösségfejlesztő megbízása - Szociális lakhatási lehetőség megteremtése. - Életvezetési ismeretek átadása-átvétele. - Közfoglalkoztatás korszerűsítése. - Közfoglalkoztatás keretében történő képzések növelése. - Munkahelyek létesítése, munkahelyek elérhetőségének javítása.
Gyermekek	Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek szakszerű ellátásához szükséges szakértők hiánya. Szünidős programok hiánya. A jövedelmi viszonyok csökkenése miatt megfizethetlenné válik az intézményi gyermekétkeztetés	A körzeti nevelési tanácsadók e célból történő újraszervezése. - Szabadidő park továbbfejlesztése a gyermekek igényeihez igazodóan. - A Művelődési házban nyári gyermekprogramok szervezéséhez humán erőforrás biztosítása. Normatív kedvezményeken túli térítési díjkedvezmény biztosítása.
Idősek	Özvegység, egyedülállóság következtében az elmagányosodás, lakásfenntartás veszélye.	Bentlakásos idősek otthona létesítése és működtetése.
Nők	A mélyszegénységben élő nők nem megfelelő életvezetése.	Közösségi program szervezése – egymástól történő tanulás elven.
Fogyatékkal élők	- Akadálymentesített középületek (ide értve a templomot is), kereskedelmi egységek, munkahelyek hiánya. - A különböző fogyatékkal élők érdekvédelmi szervezeteinek hiánya	- Az akadálymentesítés szükségességének és fontosságának tudatosítása a gazdálkodó szervezetek, egyház irányába. - Utólagos akadálymentesítés ütemezése a közszolgáltatásban. - Érdekvédelem elősegítése, tájékoztatás a településen kívül, de közelben elérhető ilyen szervezetek elérhetőségéről.

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	<ul style="list-style-type: none"> - Roma közösségfejlesztő megbízása - Szociális lakhatási lehetőség megteremtése. - Életvezetési ismeretek átadása-átvétele. - Közfoglalkoztatás korszerűsítése, Közfoglalkoztatás keretében történő képzések növelése. - Munkahelyek létesítése, munkahelyek elérhetőségének javítása. 	<ul style="list-style-type: none"> - Polgármester - Képviselő-testület - Lásd: nők célcsoportnál - Polgármester - Polgármester
Gyermekek	<ul style="list-style-type: none"> - A körzeti nevelési tanácsadók e célból történő újraszervezése. - Szabadidő park továbbfejlesztése a gyermekek igényeihez igazodóan. - A Művelődési házban nyári gyermekprogramok szervezéséhez humán erőforrás biztosítása. - Normatív kedvezményeken túli térítési díjkedvezmény biztosítása. 	<ul style="list-style-type: none"> - Polgármester - Partner: TITÁN Sportegyesület - Partner: SZKULTINFO Kft. - Képviselő-testület
Idősek	Bentlakásos idősek otthona létesítése és működtetése.	Polgármester
Nők	Közösségi program szervezése – egymástól történő tanulás elven.	Gyöngyösbokrétás Hagyományőrző Egyesület, Szentistván.
Fogyatékkal élők	<ul style="list-style-type: none"> - Az akadálymentesítés szükségességének és fontosságának tudatosítása a gazdálkodó szervezetek és az egyház irányába. - Utólagos akadálymentesítés ütemezése a közszolgáltatásban - Érdekvédelem elősegítése, tájékoztatás a településen kívül, de közelben elérhető ilyen szervezetek elérhetőségéről. 	<ul style="list-style-type: none"> - Polgármester - Polgármester - Mozgássérültek Mezőkövesdi Egyesülete

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	Roma közösségfejlesztő megbízása
Leírás	Roma és nem roma lakosság közötti ellentét megléte
Intézkedés felelőse	Polgármester
Határidő	2015. 12. 31.
Kategória	I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége
Intézkedéssel elérni kívánt cél:	A roma lakosság gondolkodásmódjának, életvezetésének javítása identitástudatuk megőrzése mellett, társadalmi elfogadottságuk érdekében.
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal:	
Az intézkedés tartalma	Olyan, a roma közösség által is elfogadott személy foglalkoztatása, aki elkötelezett a romák és nem romák közötti szakadék csökkentésére irányuló életvezetési módszerek átadására a roma lakosság részére. - Alkalmas személy kiválasztása. - Alkalmas személy megbízása. - Alkalmazásának elfogadtatása a roma és nem roma lakossággal.
Az intézkedés eredményességét mérő indikátorok	Eredményessége hosszú távon jelentkezik.
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi technikai)	- Munkabér. - 1 fő roma közösségfejlesztő
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Becslések alapján nő a roma lakosság száma településünkön, a megfelelő személy tevékenységére hosszú távon szükség lesz.

Intézkedés címe:	Felkészülés szociális lakhatási lehetőség biztosítására
Leírás	Szegénység, mélyszegénység erősödése, mélyülése.
Intézkedés felelőse	Képviselő-testület
Határidő	2017. 12. 31.
Kategória	I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége
Intézkedéssel elérni kívánt cél:	Hajléktalanság megjelenésének megelőzése. Minimális számú, olyan önkormányzati lakás kialakítása, mely a krízishelyzetbe kerülők átmeneti lakhatását is biztosíthatja. A lakás fenntartásával biztosítható a nem megfelelő lakáskörülmények között élők higiéniai szükségleteinek kielégítése.
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal:	Vagyongazdálkodási terv.
Az intézkedés tartalma	- Forrás lehetőség keresése. - Forrás esetén 1-2, magánszemélyek tulajdonában álló, üresen álló lakás megvásárlása.
Az intézkedés eredményességét mérő indikátorok	2 db lakás
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi technikai)	Pénzügyi forrás a megszerzéshez a megvásárláskori piaci árak megfelelően.
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	A több célú hasznosítás elősegíti a hosszabb távon történő fenntartást.

Intézkedés címe:	Közfoglalkoztatás korszerűsítése, képzések növelésével is.
Leírás	A közfoglalkoztatás hatékonyságának növelése indokolt, melynek egyik oka a munka becsületének hiánya és a képzetlenség.
Intézkedés felelőse	Polgármester
Határidő	2018. 12. 31.
Kategória	I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége
Intézkedéssel elérni kívánt cél:	<ul style="list-style-type: none"> - A település életében annak gazdasági hasznosságán túl a célcsoport magasabb jövedelemhez történő juttatása. - A munka világába történő visszavezetés, benntartás. - A közfoglalkoztatás keretében a képzések száma növelése. - A munkafegyelem magasabb szinten történő betartatása, a munka becsületének helyreállítása.
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal:	Költségvetési rendeletek
Az intézkedés tartalma	<ul style="list-style-type: none"> - A közfoglalkoztatás keretében ellátható feladatok évenkénti felmérése, meghatározása - Minden évben a pályázatok benyújtása. - A közfoglalkoztatásban bevontak körültekintő kiválasztása.
Az intézkedés eredményességét mérő indikátorok	Az évenként közfoglalkoztatottak száma.
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi technikai)	<ul style="list-style-type: none"> - A tervezett közfoglalkoztatás nagyságától függő saját forrás, pályázati támogatás. - Közfoglalkoztatás szervező foglalkoztatása. - A közfoglalkoztatással elvégzendő feladatok függvényében kell a technikai eszközöket biztosítani.
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	<ul style="list-style-type: none"> - A foglalkoztatás időtartama alatt (rövid táv) nő a foglalkoztatásba bevont jövedelme. - A munka világában történő időszakos részvétel hosszú távon is biztosítja a munkaerő piaci nagyobb esélyt.

Intézkedés címe:	Munkahelyek elérhetőségének javítása
Leírás	A helyben elérhető munkahelyek hiánya.
Intézkedés felelőse	polgármester
Határidő	2013. 12. 31.
Kategória	I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége
Intézkedéssel elérni kívánt cél:	Új, közvetlenebb autóbusz közlekedési lehetőség biztosítása Tiszaújváros felé.
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal:	nem releváns
Az intézkedés tartalma	Az autóbusz szolgáltatást végző felé kezdeményezéssel élni az autóbusz járat lehetőség megteremtésére Tiszaújváros felé.
Az intézkedés eredményességét mérő indikátorok	nem releváns, mert a megvalósítása az önkormányzat hatáskörén kívüli.
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi technikai)	nem releváns
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	nem releváns

Intézkedés címe:	Körzeti nevelési tanácsadók újraszervezése szakértők igénybevételére
Leírás	A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek szakszerű ellátásához szükséges szakértők részleges hiánya
Intézkedés felelőse	Polgármester
Határidő	2013. 12. 31.
Kategória	II. A gyermekek esélyegyenlősége
Intézkedéssel elérni kívánt cél:	Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek szakszerű ellátásához külső szakember igénybevétele szervezett lehetőségének megteremtése.
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal:	nem releváns
Az intézkedés tartalma	Kezdeményezéssel élni akár a Klebelsberg Intézményfenntartó központhoz, akár a Többcélú társuláshoz a nevelési tanácsadó újraszervezésére.
Az intézkedés eredményességét mérő indikátorok	nem releváns
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi technikai)	nem releváns
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	nem releváns

Intézkedés címe:	Szabadidő park továbbfejlesztése a gyermekek igényeihez igazodóan.
Leírás	Szünidős programok hiánya
Intézkedés felelőse	Partner - TITÁN Sportegyesület
Határidő	2014. 12. 31.
Kategória	II. A gyermekek esélyegyenlősége
Intézkedéssel elérni kívánt cél:	A Szabadidő parkban a gyermekek igényeihez igazodó sportolási, játék lehetőségek növelésével hozzájárulni a szünidős programlehetőségekhez.
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal:	gazdasági program.
Az intézkedés tartalma	Sport és játék eszközök elhelyezéséhez forrás lehetőség felkutatása, eszközök beszerzése.
Az intézkedés eredményességét mérő indikátorok	Beszerzett sporteszközök mennyisége, a szabadidő parkot használók száma.
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi technikai)	Pénzügyi: 7-8 millió Ft.
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	A gyermekek igényei alapján fejlesztett park vonzóvá válik minden korosztály számára, nő a kihasználtsága.

Intézkedés címe:	Nyári gyermekprogramok szervezése
Leírás	Szünidős programok hiánya
Intézkedés felelőse	Képviselő-testület és Bay Judit a SZKULTINFO Kft ügyvezetője
Határidő	2017. december 31.
Kategória	II. A gyermekek esélyegyenlősége
Intézkedéssel elérni kívánt cél:	A szünidő hasznos eltöltése felügyelet mellett. A szülők segítése a gyermekek nyári felügyeletének biztosításában.
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal:	
Az intézkedés tartalma	Évenként szünidős programok szervezése a Művelődési Házban.
Az intézkedés eredményességét mérő indikátorok	A programokon résztvevők száma
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi technikai)	1 fő szabadidő szervező, és munkabére (megbízási díja)
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Kevés igénybevevő esetén is célszerű a programok szervezés.

Intézkedés címe:	Bentlakásos idősök otthona létesítése
Leírás	Özvegység, egyedülállóság következtében az elmagányosodás, lakásfenntartás veszélye.
Intézkedés felelőse	Polgármester
Határidő	2017. 12. 31.
Kategória	IV. Az idősök esélyegyenlősége
Intézkedéssel elérni kívánt cél:	Az intézmény létesítésével és hosszú távú működtetésével biztosítani az egyedülálló, idős emberek számára a méltó lakhatási feltételeket, közösségi életet az elmagányosodás elkerülése érdekében.
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal:	Gazdasági program, vagyongazdálkodási terv.
Az intézkedés tartalma	<ul style="list-style-type: none"> - Pályázatok figyelemmel kísérése a beruházás forrásának megteremtése érdekében. - Pályázati lehetőség esetén igényfelmérés a szolgáltatás iránt. - Pályázati lehetőség és megfelelő igény esetén a pályázat benyújtása.
Az intézkedés eredményességét mérő indikátorok	<ul style="list-style-type: none"> - 1 db létesítmény megvalósítása - Ellátottak száma
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi technikai)	Jelen tervezési időszakban a pénzügyi forrás megteremtése a feladat, melynek becsült összege 300 millió Ft.
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Becslések szerint a település lakosai körében meglévő igényből a kihasználtság biztosított, amennyiben nem a környező településekről is lehet ellátottakat fogadni. Az ellátottak a működtetéshez térítési díjjal hozzájárulnak.

Intézkedés címe:	Életvezetési ismeretek - Egymástól történő tanulás program
Leírás	Szegénység, mélyszegénység erősödése, mélyülése, a mélyszegénységben élő nők nem megfelelő életvezetése.
Intézkedés felelőse	Dobó Józsefné Gyöngyösbokrétás Hagyományőrző Egyesület
Határidő	2017. 12. 31.
Kategória	III. A nők esélyegyenlősége
Intézkedéssel elérni kívánt cél:	A mélyszegénységhez sok esetben hozzájárulhat a meglévő kevés jövedelem nem szükség szerinti felhasználása, a család élete szervezésében, a gyermeknevelésben szükséges tudás, tapasztalat hiánya. - javul a család életvezetése, - növekszik a társadalmi elfogadottság, - növekszik a kevés jövedelem "értéke".
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal:	nem releváns
Az intézkedés tartalma	Elsősorban a mélyszegénységben élő nők részére közösségi program szervezése, ahol az idősödő hölgyek jól bevált életvezetési tapasztalataikat, háztartásvezetési praktikákat osztanának meg az érdeklődőkkel. - A program részletes megtervezése - A program félévenkénti gyakorisággal történő meghirdetése a tervidőszakon belül. - A program helyszínének megválasztása és biztosítása.
Az intézkedés eredményességét mérő indikátorok	- Eredményessége mérőszámmal nem mérhető, hosszú távon kedvezően javul a résztvevők életvezetése. - Számszerűsíthető eredményességi mutató a résztvevők száma lehet.
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi technikai)	- A humán erőforrást a Gyöngyösbokrétás Hagyományőrző Egyesület tagjai jelentik. - Pénzügyi erőforrás minimálisan szükséges, részben természetbeni hozzájárulással biztosítható. - Technikai erőforrás rendelkezésre áll: volt idősek klubja helyisége, az ott lévő berendezési, felszerelési tárgyak.
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	A program folyamatosságát, tartalmasságát a Partner egyesület tagjainak aktivitása garantálja. Kevés számú érdeklődés esetén is célravezető.

Intézkedés címe:	Gazdálkodó szervezetek és az egyház figyelem felhívása
Leírás	Akadálymentesített középületek, templom, kereskedelmi egységek, munkahelyek hiánya.
Intézkedés felelőse	Polgármester
Határidő	2013. 12. 31.
Kategória	V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége
Intézkedéssel elérni kívánt cél:	Társadalmi szemléletformálás, figyelemráirányítás, az akadálymentesített épületek számának növekedése reményében.
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal:	nem releváns
Az intézkedés tartalma	A felkérő levél megszerkesztése, megküldése. A polgármester a levélben kéri a szervezeteket, hogy tevékenységük során fordítsanak kiemelt figyelmet az akadálymentesítésre, ezzel párhuzamosan a hátrányos megkülönböztetés tilalmának esetleges megsértése elkerülésére is felhívja figyelmet.
Az intézkedés eredményességét mérő indikátorok	nem releváns
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi technikai)	nem releváns
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	nem releváns

Intézkedés címe:	Komplex akadálymentesítés az I. sz. orvosi rendelőben
Leírás	A közszolgáltatásokhoz történő egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása érdekében szükséges az intézmények akadálymentesítésének folytatása
Intézkedés felelőse	Polgármester
Határidő	2016. 12. 31.
Kategória	V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége
Intézkedéssel elérni kívánt cél:	Fogyatékkal élők szolgáltatáshoz történő hozzáféréseinek javítása.
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal:	Gazdasági program, vagyongazdálkodási terv
Az intézkedés tartalma	- A pénzügyi forrás megteremtése érdekében pályázat figyelése. - A megvalósításhoz szükséges tervdokumentáció hatályban tartása.
Az intézkedés eredményességét mérő indikátorok	Akadálymentesített épület száma.
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi technikai)	Pénzügyi forrás: 60 millió Ft.
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	A népesség fogyás következtében várható, hogy a jelenlegi két orvosi körzetből egy orvosi körzet lesz. Az orvosi rendelő funkció hosszú távon fennmarad.

Intézkedés címe:	Érdekvédelem elősegítése
Leírás	A különböző fogyatékkal élők érdekvédelmi szervezeteinek hiánya a településen.
Intézkedés felelőse	Mezőkövesdi Mozgássérültek Egyesülete
Határidő	2014. 12. 31.
Kategória	V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége
Intézkedéssel elérni kívánt cél:	- Az információhoz jutás teljes körűvé tétele.
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal:	nem releváns
Az intézkedés tartalma	- Partner felkérése az információk összegyűjtésére és továbbítására (a különböző fogyatékkal élők, térségünkben fellelhető szervezetei felkutatása, elérhetőségük összegyűjtése)
Az intézkedés eredményességét mérő indikátorok	
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi technikai)	Humán erőforrás szükséges az információ összegyűjtéséhez, minimális pénzügyi forrás az információkat tartalmazó dokumentum elkészítéséhez, eljuttatásához
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Hosszú távon segítséget nyújt a célcsoport tagjainak a változások nyomon követése mellett.

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

3. melléklet a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelethez

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége										
1	Közfoglalkoztatás korszerűsítése, képzések növelésével is.	A közfoglalkoztatás hatékonyságának növelése indokolt, melynek egyik oka a munka becsületének hiánya és a képzetlenség.	- A település életében annak gazdasági hasznosságán túl a célcsoport magasabb jövedelemhez történő juttatása. - A munka világába történő visszavezetés, benntartás. - A közfoglalkoztatás keretében a képzések száma növelése. - A munkafegyelem magasabb szinten történő betartatása, a munka becsületének helyreállítása.	Költségvetési rendeletek	- A közfoglalkoztatás keretében ellátható feladatok évenkénti felmérése, meghatározása - Minden évben a pályázatok benyújtása. - A közfoglalkoztatásban bevontak körülményeinek kiválasztása.	Polgármester	2018.12.31.	Az évenként közfoglalkoztatottak száma.	- A tervezett közfoglalkoztatás nagyságától függő saját forrás, pályázati támogatás. - Közfoglalkoztatás szervező foglalkoztatása. - A közfoglalkoztatással elvégzendő feladatok függvényében kell a technikai eszközöket biztosítani.	- A foglalkoztatás időtartama alatt (rövid táv) nő a foglalkoztatásba bevont jövedelme. - A munka világában történő időszakos részvétel hosszú távon is biztosítja a munkaerő piaci nagyobb esélyt.
2	Roma közösségfejlesztő megbízása	Roma és nem roma lakosság közötti ellentét megléte.	A roma lakosság gondolkodásmódjának, életvezetésének javítása identitástudatuk megőrzése mellett, társadalmi elfogadottságuk érdekében.		Olyan, a roma közösség által is elfogadott személy foglalkoztatása, aki elkötelezett a romák és nem romák közötti szakadék csökkentésére irányuló életvezetési módszerek átadására a roma lakosság részére. - Alkalmos személy kiválasztása. - Alkalmos személy megbízása. -	Polgármester	2015.12.31.	Eredményessége hosszú távon jelentkezik,	- Munkabér. - 1 fő roma közösségfejlesztő	Becslések alapján nő a roma lakosság száma településünkön, a megfelelő személy tevékenységére hosszú távon szükség lesz.

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
					Alkalmazásának elfogadtatása a roma és nem roma lakossággal.					
3	Felkészülés szociális lakhatási lehetőség biztosítására	Szegénység, mélyszegénység erősödése, mélyülése.	Hajléktalanság megjelenésének megelőzése. Minimális számú, olyan önkormányzati lakás kialakítása, mely a krízishelyzetbe kerülők átmeneti lakhatását is biztosíthatja. A lakás fenntartásával biztosítható a nem megfelelő lakáskörülmények között élők higiénias szükségleteinek kielégítése.	Vagyongazdálkodási terv.	- Forrás lehetőség keresése. - Forrás esetén 1-2, magánszemélyek tulajdonában álló, üresen álló lakás megvásárlása.	Képviselő-testület	2017.12.31.	2 db lakás	Pénzügyi forrás a megszerzéshez a megvásárláskori piaci árak	A több célú hasznosítás elősegíti a hosszabb távon történő fenntartást.
4	Munkahelyek elérhetőségének javítása	A helyben elérhető munkahelyek hiánya.	Új, közvetlenebb autóbusz közlekedési lehetőség biztosítása Tiszaújváros felé.		Az autóbusz szolgáltatást végző felé kezdeményezéssel élni az autóbusz járat lehetőség megteremtésére Tiszaújváros felé.	polgármester	2013.12.31.	nem releváns, mert a megvalósítása az önkormányzat hatáskörén kívüli.	nem releváns	nem releváns
II. A gyermekek esélyegyenlősége										
1	Körzeti nevelési tanácsadók újraszervezése szakértők igénybevételére	A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek szakszerű ellátásához szükséges szakértők részleges hiánya	A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek szakszerű ellátásához külső szakember igénybevétele szervezett lehetőségeinek megteremtése		Kezdeményezéssel élni akár a Klebelsberg Intézményfenntartó központhoz, akár a Többcélú társuláshoz a nevelési tanácsadó újraszervezésére.	Polgármester	2013.12.31.	nem releváns	nem releváns	nem releváns

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
2	Szabadidő park továbbfejlesztése a gyermekek igényeihez igazodóan.	Szünidős programok hiánya	A Szabadidő parkban a gyermekek igényeihez igazodó sportolási, játék lehetőségek növelésével hozzájárulni a szünidős programlehetőségekhez	gazdasági program.	Sport és játék eszközök elhelyezéséhez forrás lehetőség felkutatása, eszközök beszerzése.	Partner - TITÁN Sportegyesület	2014.12.31.	Beszertett sporteszközök mennyisége, a szabadidő parkot használók száma.	Pénzügyi: 7-8 millió Ft.	A gyermekek igényei alapján fejlesztett park vonzóvá válik minden korosztály számára, nő a kihasználtsága.
3	Nyári gyermekprogramok szervezése	Szünidős programok hiánya	A szünidő hasznos eltöltése felügyelet mellett. A szülők segítése a gyermekek nyári felügyeletének biztosításában.		Évenként szünidős programok szervezése a Művelődési Házban.	Képviselő-testület és Bay Judit		A programokon résztvevők száma	1 fő szabadidő szervező, és munkabére (megbízási díja)	Kevés igénybevevő esetén is célszerű a programok szervezés.
4	Étkezési térítési díjkedvezmény biztosítása	A jövedelmi viszonyok csökkenése miatt megfizethetlenné válik az intézményi gyermekétkeztetés a családok számára.	A szegénységben és mélyszegénységben élő gyermekek napi háromszori étkezésének biztosítása.	költségvetés	Keresni a pénzügyi forrást további, a normatív térítési díjkedvezményen túli támogatás biztosítására, kidolgozni annak szabályait.	Képviselő-testület, polgármester		Térítési díjkedvezményben részesítettek száma.	pénzügyi forrás, annak mértéke a jogosultsági feltételek meghatározásától függ.	Hosszú távon biztosított lesz a gyermekek étkezése
III. A nők esélyegyenlősége										
1	Életvezetési ismeretek - Egymástól történő tanulás program	Szegénység, mélyszegénység erősödése, mélyülése, a mélyszegénységben élő nők nem megfelelő életvezetése.	A mélyszegénységhez sok esetben hozzájárulhat a meglévő kevés jövedelem nem szükség szerinti felhasználása, a család élete szervezésében, a gyermeknevelésben szükséges tudás, tapasztalat hiánya. - javul a család életvezetése, - növekszik a társadalmi		Elsősorban a mélyszegénységben élő nők részére közösségi program szervezése, ahol az időszó női hölgyek jól bevált életvezetési tapasztalataikat, háztartásvezetési praktikákat osztanának meg az érdeklődőkkel. - A program részletes megtervezése - A	Dobó Józsefné	2017.12.31.	- Eredményessége mérőszámmal nem mérhető, hosszú távon kedvezően javul a résztvevők életvezetése. - Számszerűsíthető eredményességi mutató a résztvevők száma lehet.	- A humán erőforrást a Gyöngyösbokréta Hagyományőrző Egyesület tagjai jelentik. - Pénzügyi erőforrás minimálisan szükséges, részben természetbeni hozzájárulással biztosítható. - Technikai erőforrás rendelkezésre áll:	A program folyamatosságát, tartalmasságát a Partner egyesület tagjainak aktivitása garantálja. Kevés számú érdeklődés esetén is célravezető.

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
			elfogadottság, - növekszik a kevés jövedelem "értéke".		program félévenkénti gyakorisággal történő meghirdetése a tervidőszakon belül. - A program helyszínének megválasztása és biztosítása.				volt idősek klubja helyisége, az ott lévő berendezési, felszerelési tárgyak.	
IV. Az idősek esélyegyenlősége										
1	Bentlakásos idősek otthona létesítése	Özvegység, egyedülállóság következtében az elmagányosodás, lakásfenntartás veszélye.	Az intézmény létesítésével és hosszú távú működtetésével biztosítani az egyedülálló, idős emberek számára a méltó lakhatási feltételeket, közösségi életet az elmagányosodás elkerülése érdekében.	Gazdasági program, vagyongazdálkodási terv.	- Pályázatok figyelemmel kísérése a beruházás forrásának megteremtése érdekében. - Pályázati lehetőség esetén igényfelmérés a szolgáltatás iránt. - Pályázati lehetőség esetén a pályázat benyújtása	Polgármester	2017.12.31.	- 1 db létesítmény megvalósítása - Ellátottak száma	Jelen tervezési időszakban a pénzügyi forrás megteremtése a feladat, melynek becsült összege 300 millió Ft.	Becslések szerint a település lakosai körében meglévő igényből a kihasználtság biztosított, amennyiben nem a környező településekről is lehet ellátottakat fogadni. Az ellátottakat a működtetéshez térítési díjjal hozzájárulnak.
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége										
1	Komplex akadálymentesítés az I. sz. orvosi rendelőben	A közszolgáltatásokhoz történő egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása érdekében szükséges az intézmények akadálymentesítésének folytatása	Fogyatékkal élők szolgáltatáshoz történő hozzáféréseinek javítása.	Gazdasági program, vagyongazdálkodási terv	- A pénzügyi forrás megteremtése érdekében pályázat figyelése. - A megvalósításhoz szükséges tervdokumentáció hatályban tartása.	Polgármester	2016.12.31.	Akadálymentesített épület száma.	Pénzügyi forrás: 60 millió Ft.	A népesség fogyás következtében várható, hogy a jelenlegi két orvosi körzetből egy orvosi körzet lesz. Az orvosi

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
										rendelő funkció hosszú távon fennmarad.
2	Érdekvédelem elősegítése	A különböző fogyatékkal élők érdekvédelmi szervezeteinek hiánya a településen.	- Az információhoz jutás teljes körűvé tétele.		- Partner felkérése az információk összegyűjtésére és továbbítására (a különböző fogyatékkal élők, térségünkben fellelhető szervezetei felkutatása, elérhetőségük összegyűjtése)	Mezőkövesdi Mozgássérültek Egyesülete	2014.12.31.		Humán erőforrás szükséges az információ összegyűjtéséhez, minimális pénzügyi forrás az információkat tartalmazó dokumentum elkészítéséhez, eljuttatásához	Hosszú távon segítséget nyújt a célcsoport tagjainak a változások nyomán követése mellett.
3	Gazdálkodó szervezetek és az egyház figyelem felhívása	Akadálymentesített középületek, templom, kereskedelmi egységek, munkahelyek hiánya.	Társadalmi szemléletformálás, figyelemráirányítás, az akadálymentesített épületek számának növekedése reményében.	nem releváns	A felkérő levél megszerkesztése, megküldése. A polgármester a levélben kéri a szervezeteket, hogy tevékenységük során fordítsanak kiemelt figyelmet az akadálymentesítésre, ezzel párhuzamosan a hátrányos megkülönböztetés tilalmának esetleges megsértése elkerülésére is felhívja figyelmet.	Polgármester	2013.12.31.	nem releváns	nem releváns	nem releváns

3. Megvalósítás

A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

A megvalósítás folyamata

A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot hozunk létre.

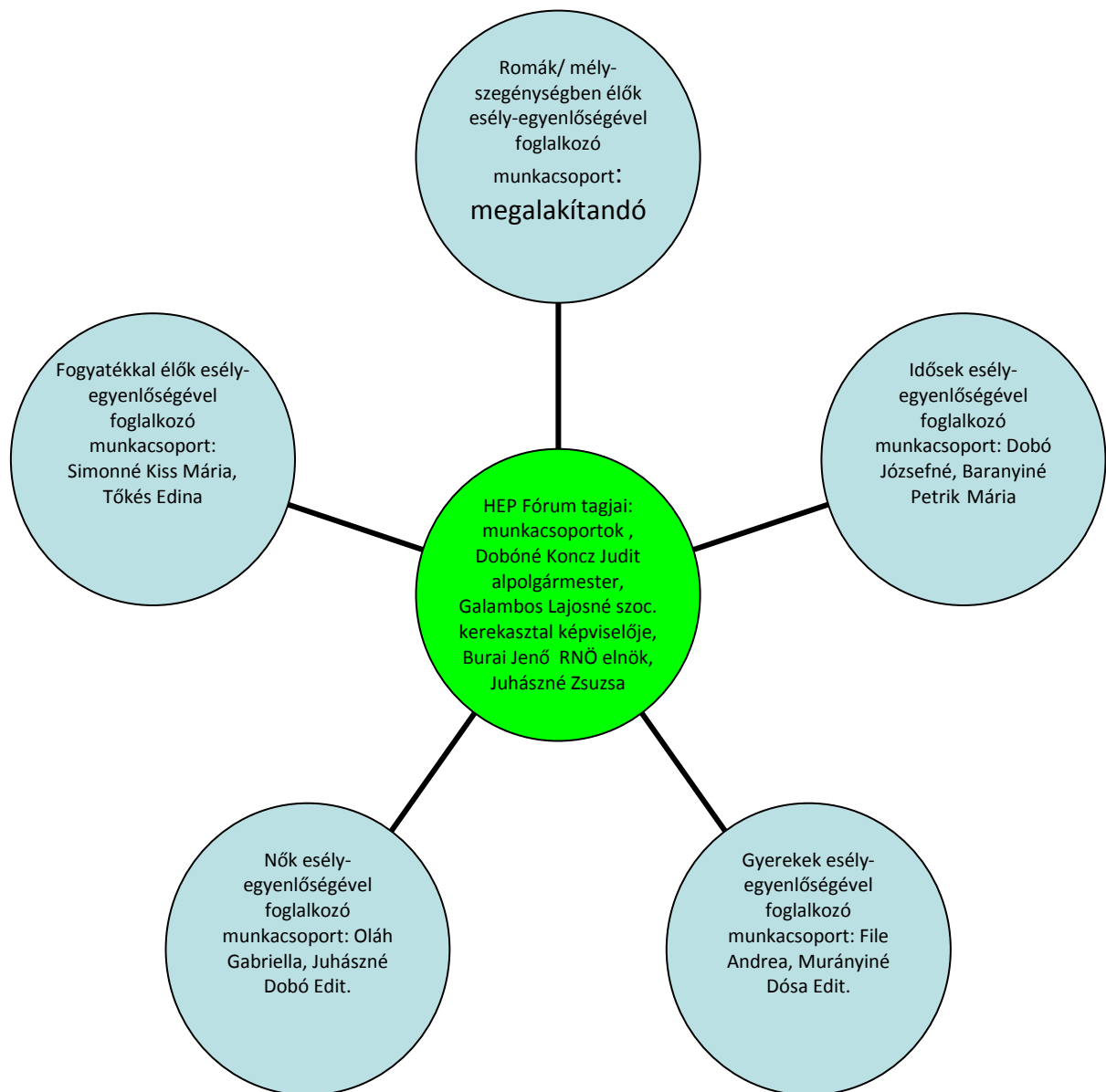
A HEP Fórum feladatai:

- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,
- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása

- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület képviselőinek részvételével tematikus munkacsoportokat alakítunk az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább évente, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, illetve újabb munkacsoportokat hozhat létre.

Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében a programot társadalmi vitára bocsátjuk.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről Koncz József polgármester felel.:

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.

- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi. Így
  - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
  - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
  - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
  - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni.

A HEP Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása),
- a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelősével közösen,
- a HEP Fórum összehívása és működtetése.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.

Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-ot, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak. (Ld. pl. a köznevelési intézmények fenntartása és működtetése.)

Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek. A HEP Fórum a beszámolót a benyújtástól számított 30 napon

belül megtárgyalja és javaslatot tesz az önkormányzat képviselőtestületének a szükséges intézkedésekre.

A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. A Szentistván nagyközség Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitátást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Településünkön Roma Nemzetiségi Önkormányzat Működik. A Helyi Esélyegyenlőségi Programot az RNÖ 12/2013.(VII.19.) számú határozatával véleményezte.

III. Ezt követően Szentistván nagyközség képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és a 38/2013.(VII.24.) határozatával elfogadta, felhatalmazta polgármesterét a dokumentum aláírására.

IV. Melléklet: A Szentistván RNÖ 2013. július 19-én megtartott üléséről készült jegyzőkönyv.

Dátum: 2013. július 24.

Koncz József
polgármester

Szentistván nagyközségi Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjának partnerei ismerik a Helyi Esélyegyenlőségi Programot, és annak megvalósításában tevékenyen részt kívánnak venni.

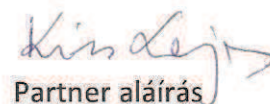
Partner megnevezése: Szentistváni Napközi-otthonos Óvoda Szentistván, Széchenyi u 12/a

Dátum: 2013. 07. 25.

Partner aláírás

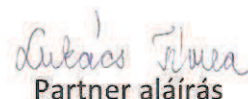
Partner megnevezése: István Király Általános Iskola Szentistván, Hősök tere 1.

Dátum: 2013. 07. 25.

Partner aláírás

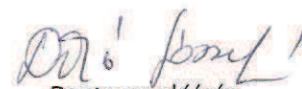
Partner megnevezése: SZKULTINFO nonprofit Kft. Szentistván, Hősök tere 2.

Dátum: 2013. 07. 25.

Partner aláírás

Partner megnevezése: Szentistváni Gyöngyösbokrétás Hagyományőrző Egyesület
Szentistván, Hősök tere 2.

Dátum: Szentistván 2013.07.25.

Partner aláírás

Partner megnevezése: Szentistváni TITÁN Sportegyesület Szentistván, Hunyadi u. 27/a.

Dátum: 2013.07.26.

Partner aláírása

Partner megnevezése: Mozgássérültek Mezőkövesdi Egyesülete Mezőkövesd, Abkarovits
Jenő tér 1.

Dátum: Szentistván 2013.07.26.

Partner aláírása

Szentistváni HEP 2013.
1.sz. melléklete.

1722-2/2013.

JEGYZŐKÖNYV

Szentistván	
Erkezett: 2013	07 hó 22 nap.
931-6/2013	szám mell.
Ügyintéző: Dr. Pankovics Anikó Adó	

Készült a Szentistván Roma Nemzetiségi Önkormányzat 2013. július 19-én, az RNÖ irodahelyiségében megtartott rendkívüli nyilvános képviselő-testületi ülésről.

Jelen vannak: Burai Jenő elnök, Burai Krisztián elnökhelyettes, Járóka Tamás tag, Lakatos József tag a mellékelt jelenléti ív szerint.

I./ NAPIREND ELŐTT:

Burai Jenő elnök köszöntötte a megjelenteket. A jelenléti ív alapján megállapította, hogy a 4 fő képviselőből jelen van 4 fő, az ülés határozatképes és azt megnyitja. Jegyzőkönyv hitelesítésére felkéri Lakatos József képviselőt.

A meghívóban foglaltaknak megfelelően előterjeszti javaslatát a napirendre.

(Meghívó a jegyzőkönyvhöz csatolva.)

A képviselő-testület az ülés napirendjét 4 egybehangzó szavazattal, ellenszavazat és tartózkodás nélkül az alábbiak szerint fogadta el:

NAPIREND:

1.) Település Helyi Esélyegyenlőségi Programjának (HEP) véleményezése.
Szóbeli előterjesztés.
Előterjesztő: Burai Jenő elnök

2.) Indítványok, javaslatok, egyébek.

II./ NAPIREND TÁRGYALÁSA

1.) Tárgy: A település esélyegyenlőségi programjának (HEP) véleményezése.
Előterjesztő: Burai Jenő elnök

Burai Jenő elnök: Arról tájékoztatja a testületet, hogy a Polgármesteri Hivatal részéről megkeresés érkezett részére, úgynevezett helyi esélyegyenlőségi program (HEP) beindításával kapcsolatban. Település önkormányzata 2013. július 1. után, a támogató által kiírt legtöbb pályázat benyújtásához feltételként szabja a Helyi Esélyegyenlőségi Program meglétét, valamint a HEP program elfogadásánál figyelembe kell vennie az RNÖ Képviselő-testületének, helyi esélyegyenlőségi program (HEP) véleményezését.

Az előző képviselő-testületi ülésünkön Juhászné Sánta Zsuzsa a HEP program referense szóban vázolta a programot. Az ülés alkalmával a testületünk úgy döntött, míg nem ismert pontosan a program valós tartalma és célja, addig nem kíván a testületállást foglalni a program részvételével, elfogadásával kapcsolatban.

A HEP program írásos változatát megkaptam, melyet minden képviselőtag rendelkezésére bocsájtottam tanulmányozásra és véleményezésre.

A lakosság, így a kisebbségi lakosok részére is elérhetővé vált a HEP program megismerése, véleményezésének lehetősége elektronikus úton, Szentistván honlapján, valamint honlapunkon. Település Képviselő-testülete 2013. július 24.-ei ülésére kérte az írásos véleményezésünket a HEP programmal kapcsolatban.

Felkérem, a testület tagjait mondják el észrevételeiket, javaslatukat, véleményüket a HEP programmal kapcsolatban.

Szentistván roma nemzetiségi önkormányzat véleményezése kiter a HEP program előkészítésére, a HEP Forum megalakítására, valamint a HEP Munkacsoportok képviseletére. Áttanulmányozta a Helyi Esélyegyenlőségi Programot, valamint az általa érintett „a mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége” fejezetet.

A Képviselő-testület minden jó szándéka mellett kiegészítéseket, alapvető hiányosságokat állapított meg a HEP programmal kapcsolatban.

Tárgy: Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP) részvétele.

A HEP program előkészítésére és egyeztetésére nem kapott meghívást az RNÖ elnöke, annak ellenére, hogy a HEP Forum tagjává választották. A „mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége” munkacsoport nem állt fel, ezért a HEP Forumon belül képviselete nincs. Észrevételeink és megállapításaink tükrében, a kisebbség részvétele a HEP programban nem biztosított. Ezen hiányosságok pótlása ajánlott.

Mindezen észrevételek ellenére, Szentistván Nagyközség Önkormányzata kérésére az RNÖ Képviselő-testülete véleményezte a HEP programot.

Célok fejezet:

Kiegészítés és meg állapítás: A cigányság, mint társadalmi csoport, így különösen a szociálisan hátrányos helyzetűek közé tartozók számtalan hátrányt szenvednek el mindennapi életük során. A cigányság idősebb tagjaiból és munkaképes részének túlnyomó részéből lesz a szegénységben és mélyszegénységben élők többsége, mivel nincs munkalehetőségi alternatíva felkínálva és biztosítva részükre. Mindannyiunk érdeke, hogy javuljon ezeknek az embereknek az élete, életvitele, megélhetési lehetősége. A társadalmi érzékenység, a hátrányos helyzetű emberek pozitív diszkriminációja érdekében az élhető helyi társadalmi környezet kialakítása, illetve az integráció segítségét növelő tervek kidolgozása és megvalósítása, valamint a negatív diszkriminációval és a törvénytörő magatartással szembeni fellépés a helyi döntéshozók, a fenntartók képviselői és a helyben lakók közös felelőssége.

A HEP helyzetelemző részének célja:

Az esélyegyenlőségi helyzetelemzés és intézkedési terv alapvető célja, hogy biztosítsa a településen a szegregációmentesség, diszkriminációmentesség és az egyenlő bánásmód elvének teljes körű érvényesülését.

Az oktatási szolgáltatásokhoz, a szociális ellátásokhoz, sportolási, szórakozási lehetőségek, a munkához való hozzáférés egyenlőségének biztosításán túl, célul kell kitűzni az esélyteremtést, támogató lépések, szolgáltatások egyenlőségének megvalósítását a településen élő hátrányos helyzetű emberek hátrányainak kompenzálása és az esélyegyenlőség előmozdítása érdekében.

Jogszabályi háttér bemutatása a program megvalósításához

A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Ismerve a HEP programban hivatkozott törvényi előírásokat, önkormányzati rendeleteket és szabályozásokat, megkerülhetetlen az általunk vázolt számos törvényi hivatkozás, mely átfogóan biztosítja a HEP program előkészítésének, megvalósításának és végrehajtásának törvényi háttérét.

Hivatkozások kiegészítése:

Magyarország Alaptörvénye

Az Alaptörvény XV. cikk (1-5) bekezdései szerint, „A törvény előtt mindenki egyenlő. Minden ember jogképes.”

„Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja.”

„A nők és férfiak egyenjogúak.”

„Magyarország esélyegyenlőség megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.”

„Magyarország külön intézkedésekkel védi a gyermekeket, a nőket, az időseket és a fogyatékkal élőket.”

2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról

Az egyenlő bánásmódról szóló törvény 31. § (2) bekezdése lehetőségként fogalmazza meg a települési önkormányzatok részére azt, hogy a helyben élő, hátrányos helyzetű csoportok helyzetének javítása céljából ún. esélyegyenlőségi programot fogadjanak el.

Az alapelvek között szerepel a megelőzés- és az állapotmegtartás fontossága, a fogyatékos emberek szükségleteinek sajátosságaira kiterjedő figyelem, az egyenjogúság feltételeinek megteremtése és a hátrányok kompenzációjában való állami kötelezettségvállalás.

A törvény megfogalmazza a fogyatékos emberek körét: érzékszervi sérültek, beszédbeli nehézségekkel küzdők, mozgáskorlátozottak és értelmi fogyatékosok.

Számos további jogszabály érinti az esélyegyenlőség egyes területeit:

2011. évi CXCV. törvény az államháztartásról

1992. évi LXVI. törvény a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról

2012. évi I. Törvény, a Munka Törvénykönyve

1996. évi XXI. törvény a területfejlesztésről és a területrendezésről

1998. évi XXVI. törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról

2000. évi LX. törvény a foglalkoztatásból és a foglalkozásból eredő hátrányos megkülönböztetésről szóló,

Nemzetközi Munkaügyi Konferencia 1958. évi 42. ülésén elfogadott 111. számú Egyezmény kihirdetéséről 141/2000. (VIII. 9.) Korm. rendelet, a súlyos fogyatékoság minősítésének és felülvizsgálatának, valamint a fogyatékosági támogatás folyósításának szabályairól

223/1998. (XII. 30.) Korm. rendelet családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény végrehajtásáról

362/2004. (XII. 26.) Korm. rendelet az Egyenlő Bánásmód Hatóságról és eljárásának részletes szabályairól

2004. évi CXXIII. törvény a pályakezdő fiatalok, az ötven év feletti munkanélküliek, valamint a gyermek gondozását, illetve a családtag ápolását követően munkát keresők foglalkoztatásának elősegítéséről, továbbá az ösztöndíjas foglalkoztatásról.

327./2012. (XI. 16.) Korm. rendelet a megváltozott munkaképességű munkavállalókat foglalkoztató munkáltatók akkreditációjáról, valamint a megváltozott munkaképességű munkavállalók foglalkoztatásához nyújtható költségvetési támogatásokról.

327./2012. (XI. 16.) Korm. rendelet a megváltozott munkaképességű munkavállalókat foglalkoztató munkáltatók akkreditációjáról, valamint a megváltozott munkaképességű munkavállalók foglalkoztatásához nyújtható költségvetési támogatásokról.

327./2012. (XI. 16.) Korm. rendelet a megváltozott munkaképességű munkavállalókat foglalkoztató munkáltatók akkreditációjáról, valamint a megváltozott munkaképességű munkavállalók foglalkoztatásához nyújtható költségvetési támogatásokról.

A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása.

Az RNÖ nem látja kellően megalapozottnak és kellően indokoltnak a mélyszegénységben élők és a roma lakosságról készítendő helyi adatbázis felállítását és adatgyűjtését. Ezért ezt kimondottan elutasítja, és nem javasolja! E módszer emlékeztet a nemkívánatos személyek összeírására, megpecsételésére, hátrányos megkülönböztetésére, még ha az jó szándékból, jóhiszemű felhasználásra kerülne is.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

Kiegészítés: Munkaerő-piaci szempontból a piacgazdasági átalakulás egyik legnagyobb vesztese a romatársadalom, ennek eredménye a nagyszámú roma lakosság munkanélkülisége. Foglalkoztatottsági szintjük megközelítőleg Országos szinten a foglalkoztatottak negyede a nem roma lakossággal összehasonlítva az egy keresőre jutó eltartottak aránya ellenben, három- ötszöröse a nem roma lakosságénak. Így sokunknak csupán a családi pótlék és a szociális segélyek biztosítják a megélhetéshez szükséges jövedelmet, ezért a roma háztartások háromnegyede él tartós szegénységben, mélyszegénységben. Az állandósuló, immár több mint két évtizedes munkanélküliség miatt egyre szélesebb körben fenyeget az inaktivitás a munkahely hiánya és a munkavállalás hiányának normává rögzülésének veszélye, mely csak állami és önkormányzati vállalással fokozatos, de kiszámítható munkalehetőségek biztosításával, munkahelyteremtéssel oldható meg. (KSH. GKI.).

Sajnálatos, hogy a többségi társadalom, Országos és helyi viszonylatban is a roma népesség átlagon felüli szaporulatát hibáztatja a mai gazdasági helyzet kialakulása miatt.

A helyi HEP program, helyzet megállapítás fejezet pontjában szintén fellelhető a fent vázolt ténytudás, miszerint a roma szaporulat „újratermelés” a „bevándorlás” a helyi romalakosság körében egyre magasabb, így veszélyezteti az „élhető település”jellegét, illetve „a roma és nem roma lakosság közötti szakadék és ellentét kiélezését”. A HEP Intézkedési Tervében befolyásolni kívánja a helyi romalakosság számát. (A HEP Forum arra alkalmas és megfelelő személyt kíván a cél elérésének érdekében kiválasztása) Az RNÖ Képviselő-testülete egyértelműen elutasítja a HEP Forum szándékát. Feltételezés alapján kíván egyenleget vonni, ok-okozati összefüggésben a régió belüli roma lakosság létszámával összefüggésben a gazdasági elmaradás és leszakadás viszonylatában.

Országos statisztikai és önkormányzat becsült adataira hivatkozva (nincs hivatalos felmérés) állapít meg olyan állításokat, mely az alacsony iskolázottság szintje miatt, a helyi romák és mélyszegénységben élők csak közmunkára, mezőgazdasági munkára, illetve fizikai munkára alkalmasak, mely munkák nem igénylik a magasabb iskolai végzettséget, szakképesítést, vagy esetlegesen olyan munkakör betöltését, mely alapfokú, pár hónapos tanfolyamot igényel.

E fejezet c.) pontjában leírja, hogy a közfoglalkoztatottság mennyire fontos a romák számára és, hogy az ez által végzett munka hatékonyság növelése mennyire szükséges. Fontosnak tartja kihangsúlyozni a megállapítás, miszerint a közfoglalkoztatás a munka világába történő bevezetés, benntartás és ismeretszerzés. A közfoglalkoztatottak megítélése, elfogadottsága presztizs kérdés lett a foglalkoztató és a lakosság részéről.

A mélyszegénységben élők és a romák részéről meglévő iskolázottságnál viszont utal a megállapítás a gyakorlat hiányosságára.

Mélyszegénységben élők és romák munkához való hozzá állása (nem szeretnek dolgozni, a munka becsületének hiánya) megállapítás jellemzi a többségi társadalom részéről, addig a nem roma lakosság munkanélküli rétegét a munkanélküliség okozta megrázkódtatás és a korral járó egészségi, lelki állapot változására hivatkozással kívánja magyarázni. E megállapítás sérti a programban hivatkozott és a fent rögzített törvényben foglaltakat, valamint az esélyegyenlőség és egyenlő bánásmód, megítélés alapelvét.

A HEP programban utal a Kormány által hangoztatott propagandára, mely szerint a KÖZMUNKA PROGRAMBÓL MEGLEHET ÉLNI elvet és mely szerint a közmunkában való részvétel, átjárást biztosít a munka világába. Jó lenne hinni e feltételezésnek, de a valóság sajnos az ellenkezőjét igazolja. Nincs adat, mely hivatalosan igazolná, hány közmunkásnak sikerült a tényleges állás-munkahely rendszerébe bekerülnie a közmunka által.

Az RNÖ Képviselő-testülete nem ért egyet a hivatkozott megállapítással és egyhangúan elutasítja a HEP programban is hivatkozott KÖZMUNKA PROGRAMBÓL MEGLEHET ÉLNI megállapítást. Nincs adat, nem tér ki a program a közmunka közbiztonsági kihatására.

Romákat, romacsaládokat, gyerekeket érintő indokolatlan rendőri zaklatásra, bántalmazásra, atrocitásra, annak ellenére, hogy az esélyegyenlőség megteremtésének alapvető feltétele az egyenlő bánásmód elve. (Alaptörvény 1-5 cikk)

Személyes gondoskodás célkitűzései

A Helyi Esélyegyenlőségi Program célkitűzéseinek teljesülését a személyes gondoskodás keretében az alábbi szakmai irányelvek érvényre juttatása alapozza meg:

Magyarország valamennyi állampolgárának joga van a szociális ellátások elérésére, függetlenül attól, hogy hol élnek/laknak az ország területén. Másrészt a szociális ellátások teljes körének elérését szükséges biztosítani az egyén szükségleteinek, rászorultságának megfelelően.

Rendszeres szociális segélyben és foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma

Hiánypótlás:

Rendszeres szociális segélyben részesülők száma.

Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülők száma. (álláskeresési támogatás).

Azoknak a száma, akik 30 nap munkaviszonyt nem tudnak igazolni és az FHT jogosultságtól elestek.

Azoknak a száma, akikről helyi önkormányzati rendelet alapján megvonták a támogatást.

Azoknak a száma, akik semmilyen jövedelemmel nem rendelkeznek.

Családsegítő- és Gyermekjóléti Szolgálat

Információ és tájékoztatás hiánya:

Az ellátások szociális és/vagy egészségügyi rászorultság alapján vehetők igénybe, így a mélyszegénységben élők, és a roma nemzetiségű személyek szinte minden ellátást, szolgáltatást alanyi jogon vehetnének igénybe.

Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

Megvalósítás:

Helyi önkormányzat által készített felmérés szerint kb.20 db lakás elégtelen lakhatási körülményét rögzíti, mely romacsaládok által lakott lakások. Miközben „Alapszükséglet” kritériumaként említi a lakhatást, addig a HEP program keretén belül nem tesz javaslatot sem rövid sem hosszú távon a mélyszegénységben élők és a romák lakhatásának kialakítási, megvalósíthatósági folyamatáról, az elégtelen lakhatási körülmény felszámolására esetleges javítására, önerőből való lakásvásárlásra, ezek támogatására az általuk lakott lakások állagának javítására és megőrzésére, miközben a romalagosok napi lakhatási, megélhetési és létfenntartási gonddal küszködik, jövedelme nincs, vagy jelentősen csökken. Megemlíti az önkormányzat, a fiatalok első lakásszerzési támogatását, de mind ezt anyagi lehetőségéhez köti. Ismerve a települési önkormányzatok éves költségvetését, nem látható az erre szánt vagyoni- anyagi háttér meglétének feltétele.

Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

Közösségi együttélés jellemzői

Település vezetősége Képviselő-testülete, rossz szándékként értékeli, ha e megállapítást az RNÖ hangsúlyozottan hangoztatja.

A HEP program e fejezet b.) pontjában egyértelműsíti, miszerint

„A település magyar lakóiban vannak előítéletek a romalagosok megítélésében”, valamint „a romalagosok életvitele” miatt.

Kívánatosként írja le, civil szervezet megalakítását és működtetését a romák és mélyszegénységben élők helyzetének javítása érdekében. Az RNÖ nem látja az esetlegesen felálló civil szerveződés hatékonyságának zálogát, a szerveződés miként tudja és kívánja helyi szinten befolyásolni, javítani a romák helyzetét. Mindezen feladatok a település önkormányzatának, a helyi kisebbségi önkormányzat

közös feladata és felelőssége, e feladatokat és felelősségeket civil szerveződésre átruházni nem ajánlatos.

A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Az RNÖ Képviselő-tagjai számára érthetetlen és értelmezhetetlen az e fejezetben megfogalmazottak, miszerint az RNÖ tevékenységében nem lehet fel az esélyegyenlőséggel kapcsolatos tevékenység, mintha e tevékenység megléte a település önkormányzatánál valós alapokra támaszkodna. Kritikaként fogalmazódik meg a roma nemzetiségi önkormányzat partnersége a települési önkormányzattal szemben és, hogy az kívánni valót hagy maga után. A roma nemzetiségi önkormányzat mindig is törekedett a jó viszony kialakítására (külön együttműködési megállapodás megkötése) ám sajnálatos, hogy a település önkormányzata csak részben vagy egyáltalán nem tartja be a megállapodásban rögzítetteket.

Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A HEP program intézkedési tevében kívánja a romalakovosság gondolkodásmódját, életvezetési tendenciáját alapfokon megváltoztatni.

„A romatársadalom alapvető joga az identitástudatuk megőrzése.” Mi romák sem kívánjuk az úgynevezett magyar lakosságra ráerőszakolni, hogy változtassák meg a kedvünkért!

Roma közösségfejlesztő megbízatása.

Közfoglalkoztatás korszerűsítése.

Életvezetési ismeretek átadása-átvétele.

Mindezen fejlesztési lehetőségek értelmezhetőségének hiányossága.(valóságban mit takar)

Ha a helyi esélyegyenlőségi program kidolgozása a cél, miért kell KSH és más Országos statisztikákra hivatkozni, miközben a helyi viszonyokat – adatokat, problémamegoldásokat kéne előtérbe helyezni.

Munkahelyteremtés

A program nem említi munkahelyteremtés, vagy elképzelés megvalósítására utaló tervet, konkrétumot. **Szabadidő park továbbfejlesztése a gyerekek igényeihez igazodóan** intézkedési címen a TITÁN Sportegyesületet, mint Partnert a megvalósításhoz részére biztosítani szükséges erőforrásokat 7-8 millió Ft-ra becsüli, addig a munkahely létesítésre 0 Ft áll rendelkezésre.

Iskolatámogatás

Nincs terv, elképzelés a Közép és Felsőfokú iskoláztatás megsegítésére, továbbtanulás - ösztöndíj anyagi biztosítására, felzárkóztatási program tervezésére - kivitelezésére és támogatásra.

Sport, szórakozás

A HEP program megemlíti a Titán sportegyesület tagjainak sportolási lehetőségét, de a község gyerekeinek, felnőtteinek sportolási lehetőségéről, feltételéről, biztosításáról nem tesz említést. Szentistván községben élő lakosság, azon belüli fiatalság hiányolja a helybeni művelődési - szórakozási lehetőségek tágabb körét. E lehetőségek hiánya - lehetőségek köre, nagyban befolyásolja a községben maradó, családot alapítók mentalitását, letelepedni kívánó fiatalok számát, egészségi állapotát.

Képviselő-testület határozathozatalában a fent leírt észrevételeit, megállapításait vette figyelembe véleményezésekkor..

Ezt követően a képviselő-testület 4 egybehangzó igen szavazattal, ellenszavazat és tartózkodás nélkül meghozta következő határozatát:

Szentistván Roma Nemzetiségi Önkormányzat Képviselő-testületének 12/2013.(VII.19.) határozata

Tárgy: Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP) véleményezése.

A fent leírt észrevételek, kiegészítések és hiányosságokra hivatkozva, Szentistván Roma Nemzetiségi Önkormányzat Képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Program részvételét azzal a feltétellel fogadja el, ha a Település Képviselő-testülete, döntéshozatalai alkalmával és a HEP Forum működése alkalmával figyelembe veszi és alkalmazza a Roma Nemzetiségi Önkormányzat Képviselő-testületének **12/2013.(VII.19.)** határozatát.

Az RNÖ a HEP Forum helyzetelemzésénél, Intézkedési Terv kidolgozásánál és végrehajtásánál továbbiakban is fenn kívánja tartani egyetértési és véleményezési jogát, abban az esetben is, ha tevőlegesen nem vesz részt a programalkotásban „a mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége” munkacsoport munkáját a továbbiakban is felügyelni és véleményezni szándékozik. Szükség esetén javaslatot tesz, vagy felülbírálja a HEP Forum Intézkedési Tervében megfogalmazottakat, ha az sérti a helyi kisebbség jogait, érdekét, esélyegyenlőségét.

A HEP Forum írásos megkereséssel él az RNÖ felé, véleménye kikérésével amennyiben „a mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége” felálló munkacsoporttal szemben programot kíván elfogadtatni.

Szükséges a Települési Önkormányzat Képviselő-testülete által jóváhagyó - elfogadó nyilatkozat megléte a Roma Nemzetiségi Önkormányzat Képviselő-testülete által hozott határozat tudomásul vételéről, valamint a HEP program Intézkedési Tervben, egyeztetés után beépítésre került a határozatban megfogalmazottak. A HEP Forum információt nyújt, tájékoztatást ad az RNÖ részére, ha a programban érintett kisebbséggel kapcsolatosan, abban a kisebbség érintett és érdekelt.

A testület felhatalmazza elnökét a szükséges intézkedések megtételére.

Határidő: értelemszerűen, a határozat elfogadását és kihirdetését követően.

Felelős: Burai Jenő elnök.

Megjegyzés:

A HEP program sikeres megvalósítása érdekében, a Roma Nemzetiségi Önkormányzat kíván a HEP Forumnak, munkacsoportjainak sok sikert a program végrehajtásához.

2.) Tárgy: Indítványok, javaslatok, egyebek

Az elnök és tagok részéről nem volt indítvány, javaslat

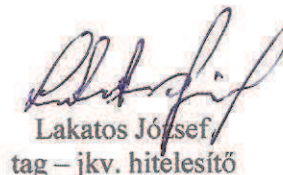
A tagok az ülésen végig jelen voltak.

Burai Jenő elnök: megköszönte a részvételt és hozzászólásaikat, az ülést eredményesnek ítélte és berekesztette.

kmf.

Burai Jenő
elnök

Lakatos József
tag – jkv. hitelesítő

Roma Nemzetiségi Önkormányzat
Szentistván Dózsa György út 3/a.

JELENLÉTI ÍV

2013. Július 19.-én, 15.00. - kor az RNÖ Irodahelységében tartott Képviselő-testületi ülés résztvevőinek névsora.

Burai Jenő elnök

Burai Jenő

Burai Krisztián elnökhelyettes

Burai Krisztián

Járóka Tamás képviselő

Járóka Tamás

Lakatos József képviselő

Lakatos József

Szentistván 2013. Július 19.

Szentistván Roma Nemzetiségi Önkormányzat elnökétől

MEGHÍVÓ

Szentistván roma nemzetiségi önkormányzat **2013. Július 19.-én (Péntek) 15.00 órai** kezdettel nyilvános rendkívüli ülést tart, melyre Önt ezúton meghívom.

Az ülés helye:

Roma nemzetiségi önkormányzat irodahelyisége. Szentistván Dózsa György út 3/a. sz.

Szavazati joggal meghívottak:

Képviselő-testület tagjai.

NAPIREND

Napirendi pontok:

1.) Település esélyegyenlőségi programjának véleményezése.
Szóbeli előterjesztés.

Előterjesztő: Burai Jenő elnök

2.) Indítványok, javaslatok, egyebek.

Szentistván 2013. Július 17.

Burai Jenő
Burai Jenő
elnök

HEP elkészítési jegyzék²

NÉV ³	HEP rész ⁴										Alírá ⁵	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
FUKASZKÉ	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
ZSÓZSA	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
Dobos Gabriella	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
Bencsik Rita Mária	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
Dobos Kornél Judit	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
Dobos Tünde	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
FILE ANDREA	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	

² Ez a jegyzék – mint a HEP melléklete – szakmailag is bizonyítja, hogy a HEP széleskörű egyetértésen és közös munkán alapul, és nem kizárólagosan egy „partneri aláírással” igazolt dokumentum

³ A jegyzék soronként jelöli a HEP elkészítési folyamatban résztvevő személyeket, intézményeket, partnereket.

⁴ A jegyzék oszlopaiba kerülnek a HEP egyes tartalmi részei, ahol az adott betű karikázásával jelezni lehet, hogy az adott személy, intézmény, partner az elkészítésben részt vett, észrevételezett, támogatta, ellenezte.

R= részt vett, É= észrevételezte, T=támogatta, E= ellenezte.

⁵ Az adott partner aláírásával hitelesíti a sorban jelölt részvételét a HEP elkészítési folyamatban.

HEP elkészítési jegyzék²

NÉV ³	HEP rész ⁴										Aláírás ⁵	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
GALAMBOS LAJOSNÉ	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	Galambos Lajosné
TÖKÉS EDINA	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	Tökés Edina
SIMONNÉ KISS MARIÁ	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	Simon Kiss Mária
FURÁNYI DÓRÓ EDIT	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	Furányi Dórá Edit
HURÁNYI NÉ DÓRA EDIT	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	Hurányi Dóra Edit
TITKOS SÉ	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	Titkos Sé

² Ez a jegyzék – mint a HEP melléklete – szakmailag is bizonyítja, hogy a HEP széleskörű egyetértéssel és közös munkán alapul, és nem kizárólagosan egy „partneri aláírással” igazolt dokumentum

³ A jegyzék soronként jelöli a HEP elkészítési folyamatban résztvevő személyeket, intézményeket, partnereket.

⁴ A jegyzék oszlopaiba kerülnek a HEP egyes tartalmi részei, ahol az adott betű karikázásával jelezni lehet, hogy az adott személy, intézmény, partner az elkészítésben részt vett, észrevételezett, támogatta, ellenezte.

R= részt vett, É= észrevételezte, T=támogatta, E= ellenezte.

⁵ Az adott partner aláírásával hitelesíti a sorban jelölt részvételi a HEP elkészítési folyamatban.

HEP elkészítési jegyzék²

NÉV ³	HEP rész ⁴										Aláírás ⁵	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
Csicsvari Egyszerű	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	Posten
Monyóvalldi Várház - Egy	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	Posten
Óvodab-	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	Posten
Iskola-	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	Posten
SZKULTÚRÓ	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	Posten
	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	

² Ez a jegyzék – mint a HEP melléklete – szakmailag is bizonyítja, hogy a HEP széleskörű egyetértésen és közös munkán alapul, és nem kizárólagosan egy „partneri aláírással” igazolt dokumentum

³ A jegyzék soronként jelöli a HEP elkészítési folyamatban résztvevő személyeket, intézményeket, partnereket.

⁴ A jegyzék oszlopaiba kerülnek a HEP egyes tartalmi részei, ahol az adott betű karikázásával jelezni lehet, hogy az adott személy, intézmény, partner az elkészítésben részt vett, észrevételezett, támogatta, ellenezte.

R= részt vett, É= észrevételezte, T=támogatta, E= ellenezte.

⁵ Az adott partner aláírásával hitelesíti a sorban jelölt részvételét a HEP elkészítési folyamatban.